

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Rusiyalı ekspert: "Fransanın erməniləri müdafiə etməsi effekt verməyəcək"

15

Rusiya və Azərbaycan prezidentləri arasında telefon danışığı olub

Noyabrın 17-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. Telefon danışığı əsnasında dövlət başçıları iqtisadi-ticari və enerji sahələrində əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə ediblər.

№ 211 (6652) 18 noyabr 2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

İşğaldan azad olunan ərazilərimiz: hədəf və məqsədlər

44 günlük Vətən müharibəsində qısa bir zamanda uğurlu əməliyyatlar nəticəsində düşmən tapdığı altında olan torpaqlarımız işğaldan azad olundu. İki il əvvəl 27 sentyabr tarixindən başlanan Vətən müharibəsində Azərbaycan elə ilk günlərdən qələbə qazanaraq torpaqlarını azad etməkdə davam edirdi və tariximizə ZƏFƏR yazdı.

12

Xarici blogerlər: "Azərbaycanın azad olunmuş ərazilərində erməni işğalı dövründə kütləvi dağıntılar törədilib"

Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə səfər etmiş bir qrup bloger yerli mediada və sosial şəbəkə hesablarında təəssüratlarını bölüşüblər. Belə ki, xarici blogerlər Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə, o cümlədən Şuşa, Füzuli, Zəngilan və digər rayonlara səfər edərək...

Bal arısı zəhərinin FAYDALARI NƏDİR?

16

"Xalqlarımızı dərin tarixi köklər, din və mədəniyyət bir-birinə bağlayır"

3

Faciədən yaxa qurtarmaq üçün ERMƏNİSTANIN VAXTI DARALIR

13

Neymardan Messiyə: "Səni məğlub edib dünya çempionu olacağam"

16

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 17-də Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı üzrə xüsusi elçisi Dirk Şuebelin rəhbərlik etdiyi, Avropa İttifaqının və bir sıra üzv ölkələrin Şərq Tərəfdaşlığı üzrə məsul şəxslərinin daxil olduğu nümayəndə heyətini qəbul edib. Qonaqları salamlayan Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, böyük nümayəndə heyəti ilə görüşmək o deməkdir ki, müzakirə olunmalı çox məsələ var.

Dirk Şuebel: Cənab Prezident, bizi qəbul etdiyinizə görə çox təşəkkür edirik. Bizimlə görüşmək üçün vaxt ayırmağınız bizim üçün şərəfdir. Mən qısaca olaraq özümü, həmkarlarımı və nümayəndə heyətini təqdim etməklə başlaya bilərəm. Mənim adım Dirk Şuebelidir. Mən Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı üzrə yeni təyin olunmuş xüsusi nümayəndəyəm. Lakin bu, Azərbaycana ilk səfərim deyil, ötən illər ərzində əvvəlki vəzifələrdə dəfələrlə burada olmuşam və yenidən burada olduğum üçün şadam. Biz buraya bir neçə üzv dövlətin Şərq Tərəfdaşlığı üzrə xüsusi nümayəndələrindən, səfirlərindən ibarət nümayəndə heyəti ilə gəlmişik.

Bizim hamımız hazırkı vəziyyətdə Şərq Tərəfdaşlığının həyata keçirilməsi, ola bilsin ki, Şərq Tərəfdaşlığının yenilənməsi, müasirləşdirilməsi üçün xüsusi nümayəndə təyin olunmuşuq. Bilirik ki, hazırkı geosiyasi vəziyyətdə yeni ideyalara, yeni stimullara, xüsusi yanaşmalara ehtiyac var, bizim burada olduğumuzun bir səbəbi də budur. Bunun Sizin nöqtəyi-nəzərinizdən necə göründüyünü dinləmək istəyirik: nəyi daha yaxşı edə bilərik, Azərbaycanla əməkdaşlığımızda xüsusi nələri edə bilərik?

Düşünürəm ki, son bir neçə ildə əməkdaşlıq çox yaxşı inkişaf edib. Biz bir sıra müstəvidə irəliləyirik. Sözsüz ki, enerji sahəsi. Lakin düşünürəm ki, siyasi müstəvidə də biz bir çox şeylər göstərmişik. Prezident Mişel çox fəaldır, Siz dəfələrlə görüşmüşünüz və Siz onun, eləcə də bizim hamımızın, Avropa İttifaqının ədalətli vasitəçi olduğunu görmüşünüz. Bilirsiniz ki, bizim gizli

“Ermənistan sülh istəyirsə, çox təhlükəli ritorikadan əl çəkməlidir”

məsi istiqamətində hərəkət edək. Düşünürəm ki, bizim çatdırmaq istədiyimiz əsas diləyimiz bu olacaq.

İkitərəfli məsələlərə gəlincə, sonuncu məsələ bizim sazişimizdir. İstərdik, Sizdən xahiş edək ki, bunu həyata keçirmək üçün daha bir təkan verək. Bildiyiniz kimi, razılaşdırılması çox məqam qalmayıb. Ona görə də əgər biz ikitərəfli sazişi razılaşdırıla bilsək, bu, əlbəttə ki, ikitərəfli əməkdaşlığımızda daha bir mühüm addım olacaq. Ümumilikdə isə biz burada dinləyici qismindəyik. Böyük məmnuniyyətlə Sizin fikirlərinizi, ideyalarınızı dinləyirik. Biz onları müvafiq olaraq paytaxtlarımızda öz rəhbərliklərimizə çatdıracağıq. Ümumilikdə isə biz, sadəcə, burada olmağa şadiq və bizi qəbul etdiyinizə görə minnətdar, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Təşəkkür edirəm, çox sağ olun. İlk növbədə, gəldiyinizə görə təşəkkür edirəm. Mən bu səfəri yüksək qiymətləndirirəm. Düşünürəm ki, bu, gələcəkdə görməli olduğumuz işlərin düzgün qiymətləndirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ümumiyyətlə, bildiyiniz kimi, Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın məzmunu olduqca genişdir. Biz müxtəlif sahələrdə - siyasi, iqtisadi, enerji, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığımızın səviyyəsindən çox məmnunluq. Əl-

Prezident: "Biz Qarabağda yaşayan ermənilərlə danışımağa hazırıq, amma Moskvanın göndərdiyi Vardanyan kimilərlə yox"

na iki il əvvəl nail olduq.

Beləliklə, biz Şərq Tərəfdaşlığı ilə bağlı yeni imkanların nədən ibarət olduğunu nəzərdən keçirməliyik. Bizə gəldikdə, biz bu proqramı və bu platformanı üzv ölkələr arasında əməkdaşlıq deyil, Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığı gücləndirmək üçün əlavə imkan hesab edirik. Çünki Şərq Tərəfdaşlığına üzv olan digər beş ölkə ilə bizim fərqli münasibətlərimiz var. Bizə isə Avropa Komissiyası ilə əlavə əməkdaşlıq mexanizminin əldə edilməsi vacib idi. İndi isə sizin də qeyd etdiyiniz kimi, yeni geosiyasi şəraitdə bunu

raq, sülh təklif etdik. Biz məlum beş prinsipdən ibarət sülh və bir növ çərçivəni təklif etdik. Məhz biz delimitasiya komissiyasını yaratmağı təklif etdik. Məhz biz münasibətlərin normallaşdırılması üçün əsasları müəyyən etməyə çalışdıq. Ermənistan bu prosesin ilkin mərhələsində çox təreddüd edirdi. İndi isə onlar sülh haqqında danışırlar, lakin biz onların anlamında sülhün nə olduğunu anlamırıq. Bununla belə, bizim mövqə çox aydındır. Bu, dəfələrlə ictimaiyyət qarşısında, o cümlədən mənim Avropa Komissiyasının rəhbərliyi və normalaşma prosesində iştirak etmiş, hazırda iştirak edən ölkələrin, yəni, Birləşmiş Ştatların və Rusiyanın liderləri ilə kontaktların zamanı qeyd olunub. Bizim iki yolumuz olmalıdır: Azərbaycan-Ermənistan əlaqələrinin normalaşdırılması prosesi və həmçinin hüquqlar və təhlükəsizlik baxımından Azərbaycanda, Qarabağda erməni azlığına aid məsələlər.

Siz Ermənistana səfərinizi və orada Ermənistan rəhbərliyindən sülh mesajı aldığınızı qeyd etdiniz. Biz işğalın davam etdiyi bütün illər ərzində bu mesajları eşitmişik. Lakin onlar səmimi deyildi. Biz də sülh arzulayırdıq, lakin torpaqlarımızı geri istəyirdik. Onlar isə torpaqları geri qaytarmadan sülh istəyirdilər. Fərq bunda idi. Beləliklə, biz münasibətləri güc yolu ilə, daha sonra isə siyasi vasitələrlə həll etməli olduq. Mən bu gün onların sülh haqqında danışmasını bir növ manipulyasiya hesab edirəm. Çünki onlar həqiqətən sülh arzulayırdılsa, bizim təklifimizə cavab verərdilər. Müharibə başa çatdıqdan dərhal sonra sülh sazişi üzərində danışıqlara başlamağı təklif edən biz olmuşuq. Bu, dünya tarixində nadir hallardandır ki, ərazisi uzun illərdir işğal altında olan, ədaləti güc yolu ilə bərpa edən, düşməni məğlub edərək torpağından qovan ölkə sülh təklif etsin. Biz Ermənistan tərəfindən ərazilərimizin dağıdılması və viran qoyulması, azərbaycanlıların əzab-əziyyət çəkməsinə baxmaya-

raq, sülh təklif etdik.

Elə dünən dövlət katibi Blinken ilə mənim telefon danışığım olub. Biz bu haqda bir daha danışıdıq. Biz tam anlayırıq ki, iki yol olmalıdır və onlar bir-birinə qarışmalı deyil. Lakin Ermənistandan gələn bəyanatlar çox ziddiyyətlidir. Onlar bizim ərazimizi və suverenliyimizi tanıdıqlarını söyləyirlər. Onlar bunu nəinki deyir, o cümlədən Praqada və Soçidə bunun altında imza da atırlar. Bu, bütün ərazimizə suverenliyi deməkdir. Hamımız suverenliyin nə olduğunu anlayırıq. Eyni zamanda, onlar Azərbaycanda erməni azlığına aid məsələləri sülh sazişinə salmaq istəyirlər. Bu, olmayacaq. Bu, mümkün deyil. Biz buna razılıq verməyəcəyik. Buna görə bizə Ermənistan hökumətinin öz gündəliyi ilə bağlı tam aydın mövqeyi lazımdır.

Prezident: "Biz Azərbaycanda erməni azlığına aid məsələlərin sülh sazişinə salınmasına razılıq verməyəcəyik"

gündəliyimiz yoxdur, xüsusi gündəliyimiz yoxdur. Biz, sadəcə, yaxşı əməkdaşlıq etmək və əməkdaşlığımızı inkişaf etdirmək istəyirik. Bir çox dialoqlar - təhlükəsizlik sahəsində və bir sıra başqa sahələrdə dialoqlar qurulub. Biz daha çox məsələni nəzərdən keçirməyə hazırıq. Lakin sözsüz ki, əsas məsələni, münasibətləri unutmaq istəmirik.

Cənab Prezident, sirsir deyil ki, biz Ermənistandan gəlmişik. Ermənistan da olduq. Deməliyəm ki, orada yaxşı danışıqlar aparıldı. Düşünürəm ki, Ermənistandan aldığımız əsas mesaj ondan ibarətdir ki, Ermənistan da sülhün əldə olunmasında maraqlıdır. Biz, həmçinin burada da Sizin bunda maraqlı olduğunuzu eşidirik. Ona görə də biz davamlı sülhə öz töhfəmizi verə bilərik ki, bunu birdəfəlik kənara qoymaq, Cənubi Qafqaz regionunun qonşu ölkələrlə birlikdə çiçəklən-

bəttə, Şərq Tərəfdaşlığına gəldikdə, bu proqramın əvvəlindən Azərbaycan onu güclü şəkildə dəstəklədi və Zirvə görüşləri daxil olmaqla müxtəlif tədbirlərdə fəal iştirak etdi.

Hazırda isə sizinlə razıyam ki, onun müasirləşdirilməsinin və görülən işlərin nəzərdən keçirilməsinin vaxtıdır. Çünki bu proqramın yaradılmasından on ildən çox keçir və Şərq Tərəfdaşlığına üzv ölkələr öz seçimlərini ediblər. Bəziləri Asosiasiya Sazişini imzalayıb, digərləri Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzv olub. Azərbaycan yeganə ölkədir ki, heç bir formada qoşulmayıb. İqtisadi göstəricilərimiz, siyasi və iqtisadi sabitlik və əlbəttə ki, ərazilərimizin azad olunması xarici siyasətimizin pragmatizm üzərində qurulduğunu və hədəfə hesablanmış olduğunu nümayiş etdirir. Başlıca hədəf isə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi idi və biz bu-

yenidən nəzərdən keçirmək lazımdır.

Bizə gəldikdə, biz, eyni zamanda, Avropa İttifaqına üzv olan dövlətlərlə ikitərəfli əsasda fəal işlədik. Üzv ölkələrin doqquzu ilə biz strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyanat, yaxud saziş imzalayıb və ya qəbul etmişik. Bu isə üzv dövlətlərin üçdə biridir. Hesab edirəm ki, Azərbaycan Şərq Tərəfdaşlığı qrupuna daxil olan nadir ölkədir ki, öz strateji hədəfinə həqiqətən nail olub. Beləliklə, bu, yaxşı platformadır və biz onu Avropa İttifaqı ilə sazişimizin müzakirəsi üçün təməl hesab edirik. Saziş üzərində iş uğurla, lakin ləng gedir. Uğurla gedir ona görə ki, sazişin bəndlərinin 90 faizi razılaşdırılıb. Ləng gedir ona görə ki, orada hər iki tərəfdən siyasi iradə tələb edən və necə deyirlər, ilişib qaldığımız məsələlər var. Azərbaycanda bununla bağlı müəyyən narahatlıq-

“Ermənistan sülh istəyirsə, çox təhlükəli ritorikadan əl çəkməlidir”

qeyd etdiyim bəzi ölkələrdən, yeni, kənardan müdaxilə olmasa və həmin prosesi dayandırmayacaq cəhdləri edilməsə, onda hesab edirəm ki, proses daha dinamik gedə bilər. Lakin bunun Paşinyana və onun hökumətinə heç aidiyyəti yoxdur. Artıq söylədiyim kimi, Azərbaycan, Avropa İttifaqı, Birləşmiş Ştatlar və Rusiya arasında, yəni, Azərbaycanın bu işdə yardımçı ola bilən hesab etdiyi həmin ölkələr və qurum arasında konsensus olmalıdır.

Görüşdə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında münasibətlərin inkişafı, Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində oynadığı rol, nəqliyyat-kommunikasiya sahəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edildi, ölkəmizin regional nəqliyyat-logistika qovşağı olması vurğulandı. Söhbət zamanı Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşdırılması və sülh sazişinin imzalanması, sərhədlərin delimitasiyası, regional təhlükəsizlik və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

Əvvəli-Səh-2

Mən bu yaxınlarda dedim ki, əgər onlar sülh istəsələr, biz də sülh istəyəcəyik. Əgər onlar sülh istəmirlərsə, onda bu, onların seçimidir. Otuz il bizdə sülh olmayıb və bunun sonunun necə olduğunu Ermənistan yaddan çıxarmamalıdır.

Bir sözlə, bir daha deyirəm ki, biz onların əməllərini sözlərlə deyil, addımlarla ölçməliyik. Çünki onların dedikləri sözlər etdikləri əməllər və ya planları ilə ziddiyyət təşkil edir. Bununla bağlı, bilmi-

rəm, siz Ermənistan rəhbərliyindən birbaşa cavab almısınız, yoxsa yox. Mən şübhə edirəm, çünki onlar bu ikimənəlliliyi saxlamaq istəyir və bu işə heç də fayda gətirmir. Eyni zamanda, əgər bu ölkə sülh istəyirsə, onda o, çox təhlükəli ritorikadan əl çəkməlidir. Bu yaxınlarda Ermənistan rəsmiləri Azərbaycanı İŞİD və “Əl-Qaidə” ilə müqayisə etmişdilər. Fikrimcə, bu, çox təhlükəli ritorikadır. Birincisi, onların özləri İŞİD və “Əl-Qaidə” kimi hərəkət etmişdilər. Avropa İttifaqının səfirləri azad edilmiş

ərəzilərə baş çəkmişdilər. Ermənilər tarixi və dini irsə İŞİD və “Əl-Qaidə”nin eynilə etdiyi kimi yanaşmışdılar. Biz yox. Onlar. Onlar terror aktları törədiblər. Onlar soyqırımı törədiblər. Onlar bizim məs-cidləri uçurublar. Biz yox.

Lakin cənab Paşinyan bu sözləri istifadə edərkən bilməlidir ki, biz bunu eşidirik. O, bizim reaksiyamızın necə olacağı barədə düşünməlidir. Bir sözlə, məsələ asan deyil. Hesab edirəm, vacib odur ki, Ermənistan, əslində, istədiyini açıq şəkildə elan edir. Əgər onlar

Qarabağda ermənilərin hüquqları və təhlükəsizliyi barədə söhbət aparmaq istəyirlərsə, bu, alınmayacaq. Biz bu haqda Qarabağda yaşayan ermənilərlə danışımağa hazırıq, amma Moskvanın göndərdiyi, ciblərində rus xalqından oğurladığı milyardlarla pula sahib Vardanyan kimi insanlarla yox. O, Moskvadan oraya çox aydın gündəliklə göndərilib. Biz Qarabağda yaşayan və orada yaşamaq istəyən insanlarla söhbətə hazırıq. Biz buna hazırıq. Yeri gəlmişkən, bu proses başlayıb. Əgər elə indicə

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin inkişafı yeni mərhələdə

Bakıda Azərbaycanın və Rusiyanın Baş nazirlərinin görüşü olub

Dünən Bakıda Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədovun və Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədri Mixail Mişustinin görüşü olub. Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətinin məlumatında deyilir ki, Baş nazirlərin əvvəlcə təkbətək formatda keçirilmiş görüşü daha sonra iki ölkənin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə davam edib. Söhbət zamanı müxtəlif sahələrdə Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin inkişafından məmnunluq ifadə edilib.

Görüşün yekunlarına əsasən bir sıra ikitərəfli sənədlərin imzalanması fəal və səmərəli işin məntiqi nəticəsi kimi qiymətləndirilib. Əminliklə bildirilib ki, bu sənədlər iqtisadi-ticari, nəqliyyat və səhiyyə sahələrində ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün yeni imkanlar açacaq.

İqtisadi əlaqələrin durmadan inkişaf etməsi xüsusi vurğulanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, cari ilin 10 ayı ərzində qarşılıqlı ticarətin həcmi təqribən 20 faiz artıb və 3 milyard dollara yaxın olub. İnvestisiya əməkdaşlığını daha da inkişaf etdirməyin vacibliyi vurğulanıb. Bununla əlaqədar iki ölkənin işgüzar dairələri arasında birbaşa əlaqələrin yaradılmasında, əməkdaşlığın inkişafında Azərbaycan-Rusiya və Rusiya-Azərbaycan işgüzar şuralarının fəal rolu xüsusi qeyd edilib. Nəqliyyat-transit sahəsində əməkdaşlığın davamlı inkişafından məmnunluq ifadə olunub. Vurğulanıb ki, bu ilin əvvəlindən Azərbaycan ilə Rusiya arasında yükdaşımalarda ümumi həcmi təqribən 22 faiz artıb.

Azərbaycandan keçən nəqliyyat dəhlizləri vasitəsilə Rusiya yüklərinin tranzit daşınmasının əhəmiyyətli dərəcədə artması qeyd edilib. Bildirilib ki, 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında bu artım 98 faizə bərabər olub. Tərəflər bu fikirlə razılaşıblar ki, Şimal-Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi prioritet əhəmiyyət kəsb edir. Bu dəhlizin inkişaf etdirilməsi məqsədilə iki ölkənin əlaqələndirilmiş şəkildə fəaliyyətindən məmnunluq ifadə olunub.

Azərbaycan torpaqları işğaldan azad ediləndən sonra regionda yaranmış yeni əməkdaşlıq imkanlarının əhəmiyyəti xüsusi qeyd edilib, o cümlədən Zəngəzur dəhlizinin vacibliyi vurğulanıb.

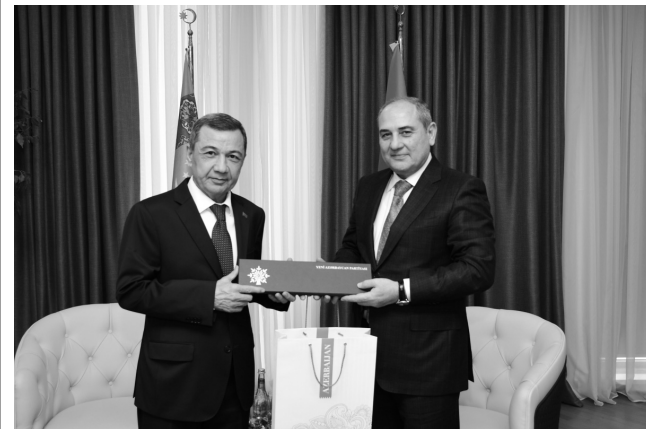
Görüşdə sənaye sahəsi ikitərəfli münasibətlərin əsas istiqaməti kimi seçiyələndirilib. Azərbaycanda birgə layihələrin, o cümlədən kommersiya yük avtomobillərinin istehsalı və yığılması, dərman preparatlarının istehsalı üzrə birgə layihələrin uğurla həyata keçirilməsi qeyd edilib.

Neft-qaz sahəsində əməkdaşlığın müsbət məcrada inkişafı və bərpalanan enerji mənbələri sahəsində qarşılıqlı fəaliyyətin perspektivləri vurğulanıb. Mədəni-humanitar və regionlararası əməkdaşlığın ənənəvi yüksək səviyyəsindən məmnunluq ifadə edilib. Tərəflər qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın bütün spektri üzrə sözləri daha da artırmaq əzminə olduqlarını bildirdilər. Görüşün yekunlarına əsasən bir sıra sənədlər imzalanıb.

“Xalqlarımızı dərin tarixi köklər, din və mədəniyyət bir-birinə bağlayır”

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri Türkmənistanın Azərbaycandakı səfiri ilə görüşüb

Türkmənistan Respublikasının Azərbaycanı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Qurbanmammət Elyasovun təşəbbüsü ilə noyabrın 17-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında səfir ilə YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov arasında görüş keçirilib. SİA xəbər verir ki, səfiri Azərbaycanda fəaliyyətə başlaması münasibətilə təbrik edən

YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov onun Azərbaycan-Türkmənistan əlaqələrinin daha da genişləndirilməsinə, eləcə də iki ölkənin hakim partiyaları olan Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Türkmənistan Demokratik Partiyası (TDP) arasında münasibətlərin inkişafına töhfə verəcəyinə inamını ifadə edib. Tahir Budaqov qeyd edib ki, xalqlarımızın dərin tarixi köklər, ortaq dil, din və mədəniyyət ilə bir-birinə bağlı olması iki dövlət arasında münasibətlərin daha yüksək səviyyəyə qaldırılmasına əlverişli zəmin yaradır. Azərbaycan-Türkmənistan əməkdaşlığının genişləndirilməsində dövlət başçıları səviyyəsində qarşılıqlı

səfərlərin rolundan, ümum-millilərin lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin münasibətlərin inkişafına verdikləri önəmdən bəhs edən Tahir Budaqov iki ölkənin beynəlxalq aləmdə bir-birinin milli maraqlarını dəstəklədiyini bildirib. Türkmənistanın bu yaxınlarda Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) müşahidəçi üzv olmasının əhəmiyyətini xüsusi vurğulayan YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, YAP və TDP hakim partiyalar olaraq qarşılıqlı əlaqələri inkişaf etdirərkən hər iki xalqın mənafelərinə xidmət edən dövlətlərarası münasibətlərin inkişafına öz töhfəsini verə bilər. Öz növbəsində təbrikə görə təşəkkürünü bildiren

səfir Qurbanmammət Elyasov özünə yaxın, doğma bildiyi Azərbaycanda səfir kimi çalışmaqdan məmnunluğunu ifadə edib. Müdrik dövlət xadimi Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq arenada yüksək nüfuz və hörmət sahibi olduğunu vurğulayan səfir son illərdə Azərbaycan-Türkmənistan əlaqələrinin sürətlə inkişaf etdiyini, bu prosesdə iki ölkənin liderləri arasında münasibətlərin xüsusi rol oynadığını söyləyib. O qeyd edib ki, Xəzər dənizindəki iki ölkə sərhədində yerləşən “Dostluq” neft-qaz yatağının birgə işlənməsi də yüksələn əlaqələrin göstəricisidir. Səfir əlavə edib ki, siyasi əlaqələrin inkişafı ilə yanaşı, iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin artırılmasına, mədəni, humanitar sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə ehtiyac var. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlər də müzakirə olunub.

Sonda qarşılıqlı olaraq xatirə hədiyyələri təqdim edilib. Qeyd edək ki, görüşdə Türkmənistanın Azərbaycandakı səfirliyinin birinci katibi Sultan Açılov da iştirak edib.

Qütbləşən dünyada baş verən proseslər yeni çağırışları meydana çıxarır. Belə ki, güc önə keçərək ədalət və beynəlxalq hüququ ikinci plana salır. Və buna görə də, global səviyyədə soykökü, dili və mədəniyyətləri oxşar xalqlar birləşərək yeni bir gücün yaradılması çağırışını edirlər. Regionumuzda belə bir çağırışa ilk reaksiya verən yeni güc Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) simasında formalaşır.

TƏMƏLİ NAXÇIVANDA QOYULAN TƏŞKİLAT - TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATI

Türk dövlətlərini bir-birinə əslər boyu mövcud olan tarixi, etnik və dini bağlar bağlayır. Məhz buna görə də dünyada gedən qloballaşma fonunda Türk xalqlarının öz mədəniyyətini qoruması və etnik köklərini unutmaması çox vacibdir. Türk dünyası ölkələrinin güclənməsi, nüfuzunun artması Türk dövlətlərinin bir təşkilat altında birləşməsinə labüd edirdi. Məhz bu səbəbdən 2009-cu ildə Naxçıvanda Türk Dili Danışan Ölkələr kimi fəaliyyətə başlayan bu birlik artıq Səmərqənddə Türk Dövlətləri Təşkilatı kimi ilk dəfə təşkilata üzv dövlətlərin liderlərinin IX Zirvə Görüşünü keçirib. Bu birlik artıq təşkilata çevrilib və yeni dünya nizamında özünə uyğun yerini və mövqeyini formalaşdırır.

TDT-YƏ ÜZV ÖLKƏLƏRİN MƏRKƏZİNDƏ AZƏRBAYCAN DAYANIR

Türk Dövlətləri Təşkilatı yarandığı zaman onun dörd üzv ölkəsi Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstan olduğu halda, bu gün artıq təşkilatda beş üzv və iki müşahidəçi ölkə var. Özbəkistan 2019-cu ildə TDT-yə üzv olub. Aftı Türk dövlətindən beşi bu təşkilatın üzvüdür, Türkmənistan isə müşahidəçi statusuna malikdir. Macarıstan da müşahidəçi qismində təşkilata qoşulub və təşkilatın Macarıstanında da ofisi fəaliyyət göstərir. Macarıstanın bu təşkilata qoşulması, eləcə də onlarla digər ölkənin müşahidəçi statusu almaq istəyi TDT-nin çəkisindən və perspektivinin göstərir. Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Türk dünyasının birliyinin güclənməsinə mühüm töhfələr verib. Təşkilatın məhz Naxçıvan Sazişi ilə yaradılması bunun bariz göstəricisidir. Ölkəmiz Türk Dövlətləri Təşkilatının təsisçi dövlətlərindən biri kimi daim təşkilat çərçivəsində əməkdaşlığın daha da inkişafı məqsədilə mühüm təşəbbüslərlə çıxış edib. Məsələn, Prezident İlham Əliyev 2014-cü ildə Bodrumda keçirilən Dördüncü Zirvə görüşü zamanı Türk İnvestisiya Fondunun yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edib. Həmçinin, Azərbaycanın Türk Dövlətləri Təşkilatına sədrliyi pandemiya dövrünə düşsə də, ölkəmiz

QLOBAL GÜC BİRLİYİ - TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATI

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV: "Azərbaycan həmişə türk dünyasının sıx birləşməsinə öz töhfəsini verib"

vəziyyətə adekvat reaksiya verərək uğurlu bir sədrlik həyata keçirib. 2020-ci ildə Azərbaycan təşkilatın dövlət və hökumət başçıları onlayn Zirvə görüşünü təşkil etdi. Bu, pandemiya dövründə dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində təşkil edilən ilk onlayn tədbir idi. TDT-nin Baş katibi Bağdad Amreyev bu il oktyabrın 21-də Prezident İlham Əliyev tərəfindən qəbul olunub. Görüş zamanı Prezident İlham Əliyev Türk dünyası ilə bağlı yeni baxış ortaya qoyub və qeyd edib ki, Türk dünyası yalnız Türk dövlətlərindən ibarət deyil və Türk dövlətlərindən kənarında yaşayan Türk mənşəli insanların hüquqları, təhlükəsizliyi qorunmalıdır. Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycandan kənarında yaşayan soydaşlarımızın hüquq və azadlıqları ölkəmiz üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Görüş zamanı Prezident İlham Əliyev Baş katib kimi fəaliyyətinə görə Bağdad Amreyevə "Dostluq" ordenini təqdim edib.

TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ IX ZİRVƏ GÖRÜŞÜ TÜRK DÖVLƏTLƏRİ ARASINDA ƏLAQƏLƏRİN DAHA DA İNKİŞAFINA MÜHÜM TÖHFƏDİR

Türk dünyasının birliyi amallarına sadıq qalan Azərbaycan hər zaman bu dünyanın sıx birləşməsinə öz töhfəsini verib. Bu gün Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrlə əlaqələrin bütün sahələrdə möhkəmləndirilməsi Azərbaycanın xarici siyasətinin əsas prioritetlərindən biridir. Sırr deyil ki, Türk dünyasının birliyi amallarına sadıq qalan Azərbaycan hər zaman bu dünyanın sıx birləşməsinə öz töhfəsini verib. Və bu gün 7 ölkənin və 200 milyonluq xalqın birgə formalaşdırıldığı bu təşkilat Avrasiya geosiyasi və geoiqtisadi məkanının aparıcı qüvvəsinə çevrilməkdədir. Onu da unutmaq ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı böyük iqtisadi potensiala, enerji resurslarına, nəqliyyat yollarına və müasir hərbi

imkanlara malikdir. Həmçinin, Avrasiyada mühüm transmilli layihələrin, ticarət yollarının, karbohidrogen ehtiyatlarının məhz Türk Dövlətləri Təşkilatının üzvü olan Türkiyənin, Azərbaycanın, Qazaxıstanın, Türkmənistanın, Özbəkistanın payına düşməsi, Qırğızıstanın Çindən gələn, Macarıstanın da Avropaya açılan qapısı olması birliyin perspektiv inkişafının daha da sürətlənməsinə əlavə imkanlar yaratmaqdadır. Türk Dövlətləri Təşkilatının getdikcə güclənməsi birlikdə olan dövlətlərin problemlərinin də həllinə real imkanlar formalaşdırmaqdadır. Bu isə təşkilatın daha da güclənməsini, bölgədə söz sahibinə çevrilməsini şərtləndirir. Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri haqqında dediyi "Bir millət, iki dövlət" ifadəsi də iki Türk dövləti arasında olan qardaşlıq münasibətlərini ən dəqiq şəkildə xarakterizə edir. Bu il Prezident İlham Əliyevin Türkiyə, Özbəkistan, Qırğızıstan və Qazaxıstana səfərləri, həmçinin son dövrlərdə Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstan dövlət başçıları ölkəmizə səfərləri bu münasibətlərin təsdiqidir. Bu günlərdə - noyabrın 11-də Səmərqənddə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə Görüşü türk dövlətləri arasında əlaqələrin daha da inkişafına mühüm töhfədir. Türk Dövlətləri Təşkilatının qarşısında duran vəzifələr və əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivləri diqqətdə saxlanılıb.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV: "Bundan sonra da qarşılıqlı dəstək və həmrəylik göstərməliyik"

Qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycan öz layihələri ilə türk birliyini daha da gücləndirib, yeni əməkdaşlıq imkanları yaradıb. Bir neçə il əvvəl Bakıda keçirilən VII Zirvə görüşündəki çıxışında "Türkdilli dövlətlər arasında əməkdaşlığın inkişafı Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir", - deyən Prezident İlham

Əliyev Səmərqənddəki çıxışında da diqqəti bu istiqamətə yönəltdi. Türk dünyasının 200 milyondan çox insanın yaşadığı geniş bir coğrafiyanı əhatə etdiyini və böyük iqtisadi potensiala, enerji resurslarına, nəqliyyat yollarına və müasir hərbi imkanlara malik olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bir-birimizin milli maraqlarını nəzərə alaraq bundan sonra da qarşılıqlı dəstək və həmrəylik göstərməliyik: "Türk dünyası böyük bir ailədir. Bir-birimizin milli maraqlarını nəzərə alaraq bundan sonra da qarşılıqlı dəstək və həmrəylik göstərməliyik. Siyasi, iqtisadi, ticari, mədəni, nəqliyyat, energetika, rəqəmsal transformasiya, kənd təsərrüfatı, turizm sahələri ilə yanaşı, təhlükəsizlik, müdafiə, müdafiə sənayesi kimi sahələrdə də əməkdaşlığımızı fəallaşdırmalıyıq". Dövlət başçısı çıxışında Türk Dövlətləri Təşkilatının üzvləri olan ölkələrdən kənarında yaşayan soydaşlarımızın hüquqlarının, təhlükəsizliyinin, milli kimliyinin qorunması, onların assimilyasiyaya uğramaması kimi məsələləri artıq təşkilat çərçivəsində daimi əsasda diqqətdə saxlamağın vaxtının çatdığını da diqqətə çəkib: "Türk dünyasında gənc nəslin yaşadıqları ölkələrdə məktəblərdə öz ana dilində təhsil almaq imkanı olmalıdır. Əfsuslar olsun ki, Azərbaycan dövlətinin hüddudlarından kənarında yaşayan 40 milyon azərbaycanlının eksəriyyəti bu imkanlardan məhrumdur. Türk dövlətlərindən kənarında yaşayan soydaşlarımızın öz ana dilində təhsil almaları daim təşkilatın gündəliyində olmalıdır. Bu istiqamətdə lazımi addımlar atılmalıdır".

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV DÜNYASINA ÇAĞIRIŞ

Prezident İlham Əliyev çıxışı zamanı Vətən müharibəsi nəticəsində ərazi bütövlüyümüzün bərpa olunduğunu, ermənilərin 30 il ya-

xın işğal altında saxladığı ərazilərdə vandalizm aktları törətdiklərini iştirakçıların diqqətinə çatdırıb. İki il əvvəl Azərbaycan torpaqlarının 30 illik işğalına son qoyulduğunu, tarixi ədalət və beynəlxalq hüququn bərpa edildiyini bildiren dövlət başçısı Azərbaycanın həm də BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrini özünün icra etdiyini bildirib: "Otuzillik işğal bitmə də, onun ağır fəsadları hələ də qalmaqdadır. Azərbaycanın 9 şəhəri və yüzlərlə kəndi Ermənistan tərəfindən yer üzündən silinib. Vaxtilə böyük və çiçəklənən şəhər olmuş Ağdam o dərəcədə dağıdılıb ki, xarici ekspertlər onu Qafqazın Xirosiması" adlandırırlar. Ermənistan işğal zamanı 67 məsciddən 65-ni yerlə-yeksan edib, qalan 2 məscid isə ciddi zərər görüb və donuz, inək saxlanması üçün istifadə olunub. Bu, bütün müsəlman dünyasına təhqirdir. İslamofobiya və türkofobiya Ermənistanın rəsmi ideologiyasının bünövrəsini təşkil edir".

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ QARDAŞ ÖLKƏLƏRİN LİDERLƏRİNİ QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZURA DƏVƏT ETDİ

Bu gün Prezident İlham Əliyevin tapşırıqları əsasında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun "yaşıl inkişaf" konsepsiyası üzərində bərpası, "ağıllı kənd", "ağıllı şəhər"lərin yaradılması ümumilikdə Azərbaycanın iqtisadi qüdrətini dünyaya nümayiş etdirir. 30 ildə daşı daş üstündə qoymayan ermənilər də şahidlik edirlər ki, Azərbaycan Prezidenti cəmi 2 ildə bu torpaqlarda möcüzələr yaradır. Belə ki, Böyük zəfərdən sonra geniş tikintiquruculuq meydanına çevrilən bölgədə bütün infrastrukturları yenidən qurulur. Yeni avtomobil və dəmir yolları, körpülər, tunellər, hava limanları, elektrik və su xətləri, müasir yaşayış kompleksləri, məktəblər, xəstəxanalar, su-elektrik stansiyaları tikilir, tarixi-mədəni dini abidələrimiz bərpa edilir. Bütün bunlar isə, Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycan dövlətinin heç kimdən yardım almadan yalnız öz iqtisadi qüdrəti hesabına həyata keçirilir. Noyabrın 8-də Zəfər Günü münasibətilə Şuşada hərbiçilərimiz qarşısında çıxış edən Ali Baş Komandan bir daha bu məsələlərə toxunaraq bildirdi ki, indiki dünyada müxtəlif yerlərdə gedən iqtisadi proseslər, çətinliklər, böhranlar onu göstərir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı dayanıqlı iqtisadiyyatdır. Ağır müharibədən çıxmış ölkə azad edilmiş torpaqlarda iki il ərzində genişmiqyaslı quruculuq işləri aparır və bu işlərin də maliyyə mənbəyi Azərbaycan büdcəsidir: "Biz bu iki il ərzində heç bir ölkədən, heç bir təşkilatdan, heç bir donordan bir manat belə yardım almamışıq. Əlbəttə, əgər kimsə yardım etmək istəsə, biz etiraz etmərik. Ancaq heç kim bizə yardım etmir və etməyəcək". Ümmiyyətlə, Azərbaycan daxili imkanları hesabına Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpa və yenidənqurma işlərinə iki il ərzində təxminən 5 milyard manata yaxın vəsait ayırıb. Bu da işğaldan azad olunan torpaqlara tezliklə həyatın qaydacağından, öz dedə-baba yurdlarından didərgin düşənlərin qısa zamanda geriye dönəcəyindən xəbər verir.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Yeni Azərbaycan Partiyası- 30

Azərbaycanın ən yeni tarixində və ictimai-siyasi həyatında silinməz izlər buraxan, sıraları ötən illər ərzində kəmiyyət və keyfiyyət baxımından günü-gündən zənginləşən Yeni Azərbaycan Partiyası bu günlərdə otuz illik yubileyini qeyd edir. Müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu Yeni Azərbaycan Partiyası hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə zamanın ruhuna uyğun daha da təkmilləşir, yeniləşir, tutduğu yola sadıqlığı, sözlə əməl birliyi, monolitliyi, dövlətə, xalqa xidməti fəaliyyətinin prioriteti kimi saxlayaraq yeni-yeni hədəflərə doğru inamla irəliləyir və lider-ideya-təşkilat triadasının ən samballı təzahürü kimi çıxış edir.

Yeni Azərbaycan Partiyası-30: fenomenə politoloji baxış

Lider

Tarixi təcrübə də, politoloji araşdırmalar da təsdiq edir ki, siyasi lider aşağıdakı mühüm keyfiyyətlərə malik olmalıdır:

- yüksək intellekt: Prezident İlham Əliyevin yüksək intellekti, də-

hamıdan yaxşı bilən və strateji planlaşdırmasını bacaran Cənab İlham Əliyevin simasında biz nəinki prosesə uyğunlaşan, hətta onu avantaja, üstün fürsətə çevirərək ölkəsinin uğurlu müharibə nəticəsində ərazi bütövlüyünü bərpa edən müzəffər lider obrazını görürük.

- xarizma: Xarizma ən sadə izahıyla xalqın öz liderinə sonsuz etibarını, istənilən situasiyadan xalqın mənafeini qorumaqla uğurlu həll yolu tapacağına dərin inamını ehtiva edir. Bu ümumxalq inamının əbəs olmadığını öz əməli fəaliyyəti ilə dövlət başçımız dəfələrlə təstiq və sübut edib.

- tərəfdarları arasında populyarlıq: Cənab İlham Əliyevin tək seçkilərdə aldığı səs (adətən doxsan faizdən çox olur) onun nəinki tərəfdarları, bütövlükdə xalqın ən geniş təbəqələri arasında sadəcə populyar deyil, həm də alternativsiz lider olduğu faktını təkrar-təkrar konstataşya edir. Dövlət başçısının ardıcıl yüksələn siyasi reytingi fonunda radikal müxalifətin sinxron olaraq marginallaşması məhz bu amillə izah edilməlidir.

- natiqlik bacarığı: İstər daxili auditoriya, istər beynəlxalq tədbirlərdə Cənab Prezidentin çıxışları böyük diqqət və maraqla qarşılanır və təhlil edilir. Bu sadəcə həmin çıxışların geniş və məzmunlu olması ilə deyil, həm də cənab İlham Əliyevin yüksək natiqlik bacarığı, istənilən sayda auditoriyaya xitabət məharətinin aydın göstəricisidir.

- idarəetmə metodlarını bilməsi: İdarəetmə sahəsinin istənilən sferasında durğunluq, günün tələblərinə ayaq uydurmama hiss olunduğu zaman Cənab Prezident dərhal müdaxilə edərək həmin sektordə ciddi islahatlar proqramını gündəliyə gətirir. İdarəetmənin bütün forma və metodlarını dərinləndirən lider kimi hər zaman vəziyyəti nəzərdə saxlayır, mövcud problemin optimal həllinə nail olur.

- insanları təşkilatlandırmaq və ardınca aparmaq qabiliyyəti: Təkcə 44 günlük Vətən müharibəsi Müzəffər Ali Baş Komandanın bu xüs-

susiyətinin hazırda dünya liderləri arasında belə az rastlanan bir keyfiyyət kimi hansı yüksək səviyyədə olduğundan xəbər verdi. İnsanlarımız bir nəfər kimi, bir ordu kimi bütünləşərək KİV-də dövlət başçısının hər bir sözünü, hər bir təzisini məsul bir əmr, tapşırıq, qələbəyə aparan "yol xəritəsi" kimi dinlədi və icra etdi. Bütün müharibə ərzində bir nəfər fərari belə ortaya çıxmadı, əksinə xalq kütləvi şəkildə hərbi səfərbərlik idarələrinə axın etdi. Xalqımızın ən böyük resursu sahib olduğu müsbət mənəvi keyfiyyətlərdir və yalnız cənab İlham Əliyev kimi lider bu böyük potensialı öz ətrafında səfərbər edə bilirdi.- sözlərinə, əməllərinə və siyasi qərarlarına görə məsuliyyət daşıma: "Bizim sözüümüz imzamız qədr keçərlidir". Düşünürəm ki, təkcə bu fikir Möhtərəm Prezidentimizin siyasət fəlsəfəsinin, liderlik xarizmasının açağıdır. Təsədüfü deyil ki, bütün iri Qərb şirkətləri beynəlxalq konsorsiumların iştirakçıları Azərbaycana etibarlı tərəfdaş, ciddi tərəf müqabil kimi yanaşır və bu da öz növbəsində ölkəmizin dünyadakı imicinə mühüm töhfə verir. Beləliklə, müasir, güclü lider xarakteri kimi cənab İlham Əliyev insanların əsas ehtiyaclarının və dünyadakı inkişafın obyektiv tendensiyalarına əsaslanan istiqamətverici, cəmiyyətdə zəruri müsbət dəyişikliklərin həyata keçirilməsi üçün vətəndaşları sosial-iqtisadi cəhətdən stimullaşdıraraq səfərbərdici, ən müxtəlif maraq qruplarını ictimai ideallar və dəyərlər ətrafında birləşdirən integrativ, xalqın siyasi təşkilatlanmasını möhkəmləndirmək naminə cəmiyyətin ən müxtəlif təbəqələr ilə birbaşa ünsiyyət quran kommunikativ funksiyalarını uğurla yerinə yetirərək rəhbərlik etdiyi dövlət və siyasi

təşkilatı yeni zəfərlərə doğru aparır.

İdeya

Siyasi partiya ən sadə izahıyla, konkret sosial təbəqələrin maraqlarını ifadə edərək ideoloji sistemləşdirən və hakimiyyətə gəlməyə çalışan təşkilatlanmış həmfikir qrupudur. Politoloji kateqoriyalarla təhlil etsək YAP-ı fərqləndirən bir sıra xüsusiyyətlər gələcək tətqiqatçılar üçün də maraqlı mənbə rolunu oynayır. Belə ki, ideologiya siyasətin müxtəlif subyektlərinin- millət, sinif, partiyalar, ictimai hərəkatların mənafeələrini ifadə edən və xüsusi maraqları ümumi kontekstdə çatdıran konseptual olaraq formalaşmış ideyalar sistemidir. Bu baxımdan, YAP-ın ideoloji doktrinmasının əsasında dayanan sağ mərkəçilik cəmiyyətin tədricən və təkamül yoluyla inkişafını nəzərdə tutan ictimai-siyasi cərəyandır. Onun siyasi-fəlsəfi təməlini təşkil edən mühafizəkarlıq isə cəmiyyətin əsrlərdən bəri formalaşmış ənənəvi dəyər və normalarına, milli-dini və sosial doktrinalarına ideoloji bağlılığı ifadə edir. Başlıca məqsəd tarixin sınağından çıxmış ictimai, etik və mənəvi institutlarının qorunmasına əsaslanır. Ulu Öndərin də, vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın da milli-mənəvi dəyərlərimizə göstərdiyi həssas münasibət məhz bu ideoloji aspektdən böyük mənə və önəmə malikdir. Ana dilimizə münasibət, milli, musiqimizə, tarix-mədəniyyət abidələrinə, dini qurumlara göstərilən böyük diqqət və qayğı milli şüurun yüksəlişinə, vətənpərvərliyin təbliğinə verilən ən ali töhvələrdir. İnkişaf o zaman hərtərəfli tərəqqiyə çevrilir ki, vətən-

daşlar onu bilavasitə öz üzərində hiss etsin. Bu baxımdan, sosial mühafizəkarlıq bu cərəyanın ələ bir növüdür ki, dövlətin iqtisadi fəaliyyətlərə müdaxiləsini və tənzimləməsini onun funksiyalarından biri kimi görür və müdafiə edir. Liberal bazar münasibətlərini iqtisadi inkişafın əsası kimi qəbul etsə də, hər il dövlət büdcəsinin təxminən əlli faizinin sosial xərclərə ayrılması məhz bu düşüncənin reallıqda inikasidir. Habelə, təsadüfi deyil ki, ölkəmizdə qoyulan investisiyaların strukturu dövlət investisiyaları mühüm yer tutur.

Təşkilat

Sosial gerçəkliklərə münasibət baxımından YAP revolyusyoner yox, cəmiyyətin mərhələli və tədricən inkişafına nail olmağa çalışan reformist siyasi təşkilatdır. Çünki YAP Sovet İttifaqının dağılması və müstəqil dövlətin yaranması kimi inqilabi proseslərin labüd nəticələrini müşahidə edərək zəruri nəticələr çıxarmağı bacaran görkəmli lider və ideoloq Heydər Əliyev tərəfindən yaradılmışdır. Keçilən yol, yaşamış ağır dərslər, saxta inqilabçılardan ölkəni gətirdiyi kaos xalqın yeni bir inqilaba tab gətirməyəcəyini, əksinə böhranın idarə olunma bilməməsi səbəbindən itirilmiş torpaqlarla bərabər müstəqilliyin də əldən gedəcəyini göstərirdi. Ona görə də cəmiyyətdə və dövlətdə inkişaf nail olmanın yeganə yolu insanları qütblərə və cəbhələrə ayıran inqilabi sıçrayışları birmənalı şəkildə rədd edərək, vətəndaş həmrəyliyi, milli birliyi təmin edən yeni ideoloji paradıqma irəli sürərək islahat və təkamüldən çıxış etməli idi.

Ardı Səh. 7

Emil Abasov
YAP Pirallahı yerli təşkilatının sədri

rin zəkası hətta ən qatı rəqiblər və opponentləri tərəfindən etiraf edilən "a priori" bir həqiqət, obyektiv gerçəklikdir. İstər beynəlxalq hüquq, istər sosial-iqtisadi məsələlər, istərsə də ictimai həyatın ələ bir sferası yoxdur ki, dövlət başçımızın bilik və informasiya dairəsindən kənarda qalsın. Misal üçün ikili debatda əcnəbi moderator və jurnalistlərin qarşısında Ermənistanın Baş naziri N. Paşinyana keçdiyi "tarix dersi" yəqin ki, hələ uzun illər yaddaşlardan silinməyəcək.

- siyasi situasiyanı hiss və təhlil etmək bacarığı: Bu gün nəinki region, bütün dünya geopolitik bir məkən olaraq operativ əməliyyat meydanını xatırladır. Regional güc mərkəzlərinin global super dövlətlərlə dünyanı yenidən bölüşdürmək onu yenidən bir əsr əvvəlki kimi çoxqütblü etmək cəhdləri ara vermir. Belə mürəkkəb beynəlxalq şəraitdə dünyada baş verən prosesləri uğurla təhlil etmək, situasiyadan global inkişafın obyektiv inkişaf meyllərindən baş çıxarmaq yalnız böyük analitik zəkaya, dərin siyasi intuisiyaya malik liderə nəşib olur. "Nəyi, nə vaxt, necə" etməyi

Yeni Azərbaycan Partiyası-

Yeni Azərbaycan Partiyası-30: fenomenə politoloji baxış

Əvvəli-Səh-6

Bu baxımdan əsas idoloji xətt olaraq sağ mərkəzçilik də, azərbaycançılıq da təsadüfi seçim deyildi. Üzvlük xarakterinə görə sintetik bir struktura malik olan YAP yüksək professional rəhbərlik tərəfindən idarə olunan kadr partiyası olmaqla yanaşı, xalqın geniş kütlələrini öz sıralarında birləşdirən, ictimai təbəqələrin siyasi maariflənməsini məqsəd kimi qarşıya qoyan, siyasi həyatda fəal və sistemə iştirak edən şəxslərlə mərkəzi və yerli strukturlara malik olan kütləvi, hər bir partiya üzvünə konkret məsul funksiyalar müəyyənləşdirən və ciddi nizam-intizam sۆykənən mərkəzləşmiş partiyadır. Yaranma tarixi baxımından sivil vətəndaşların birbaşa təşəbbüsü nəticəsində meydana çıxan böyük ictimai hərəkatdır. Xalqın geniş təbəqələrinin arzu və istəklərini ifadəsi olan "91"-lərin müraciəti bunun əyani sübutudur. İdarəetmə strukturundakı mövqeyinə görə seçkilərdə orqanlarda yüksək təmsilçilik faizinə baxmayaraq sadəcə parlament partiyası deyil, eyni zamanda, ictimai həyatdakı fəal iştirakına görə avanqard tipli siyasi təşkilatdır. YAP dəqiq formalaş-

mış və daimi üzvlüyə malik təşkilati strukturuna görə klassik partiyalar tipologiyasına aiddir.

Qeyd olunduğu kimi, ötən illərin möhkəm bünövrəsi üzərində qarşıdakı illərin hədəfləri gerçəkləşdirilir. Ötən dövr ərzində Yeni Azərbaycan Partiyasının qurultaylarında qəbul edilən tarixi qərarlar ölkəmizin gələcək inkişaf perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsində mühüm rol oynadı. Cənab İlham Əliyevin YAP-ın I qurultayında (20-21 dekabr 1999-cu il) partiyanın sədr müavini, II qurultayında (21 noyabr 2001-ci il) partiya sədrinin birinci müavini, III qurultayında (26 mart 2005-ci il) isə partiyanın sədri seçilməsi təşkilatın həyatında böyük tarixi hadisə oldu və Yeni Azərbaycan Partiyasının həyatında yeni dövr başladı. 2021-ci il mart ayının 5-də keçirilən VII qurultay isə istər partiyanın, istərsə də ictimai-siyasi münasibətlər sistemimizin tarixində mühüm bir hadisə kimi yadda qaldı. Qurultayda partiyanın rəhbər strukturlarının yenidən formalaşdırılması ilə bağlı əhəmiyyətli qərarlar qəbul edildi. Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayı tarixi Zəfərimizin yaratdığı yeni reallıqlar fonunda ke-

çirilmişdir. Bu qurultay zamanı Yeni Azərbaycan Partiyasının yeni Nizamnaməsi təsdiq olundu, İdarə Heyəti, Təftiş Komissiyası, Veteranlar Şurası seçildi və bir sıra mühüm qərarlar qəbul edildi. Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayının keçirilməsi bir sıra zəruri amillərlə əlaqədar idi. Yeni milli çağırışlar həm partiyanın struktural formasında, həm də kadr komplektləşdirilməsində yenilənmə tələb edirdi ki, bu da daha çevik və daha səmərəli fəaliyyətin təmin edilməsi zərurəti ilə bağlı idi. Partiyamızda baş verən bu dəyişikliklər ilk növbədə onun fəaliyyətinin funksionallığını daha da artırdı və bu da bütövlükdə siyasi sistemimizdə yeni canlanma yaratdı. Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayından ötən dövr həm ölkəmizin, həm də partiyamızın həyatında mühüm uğurlarla yadda qaldı. Qurultayda qəbul edilən qərara əsasən 20 nəfərdən ibarət olan İdarə Heyətinin tərkibi 40 nəfərə çatdırıldı. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva Partiya sədrinin birinci müavini, həmçinin digər müavini və Partiyanın Mərkəzi Aparatına rəhbərlik

edəcək müavini təyin edildi. Eyni zamanda Partiyanın Mərkəzi Aparatının strukturunun, Partiyanın Təftiş Komissiyasının sədri və sədr müavini seçilmiş, Gənclər Birliyinin say tərkibi müəyyən edilmiş, üzvləri, sədri və sədr müavinləri seçilmişdir. Partiyanın Veteranlar Şurası, Gənclər Birliyi, Mərkəzi Aparatı və yerli təşkilatlarının əsasnamələrinin, Təftiş Komissiyasının reqlamentinin layihələri hazırlanaraq təsdiq edilmişdir.

Yeni Azərbaycan Partiyası hüquqi dövlətin və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı üçün demokratik dəyərlərə böyük əhəmiyyət verir. Partiya hesab edir ki, demokratik siyasi münasibətlər dövlətin tərəqqisini şərtləndirən vacib amillərdir. Azərbaycanda aparılan genişmiqyaslı islahatlar dövlət idarəçiliyinin və siyasi sistemin təkmilləşməsində, iqtisadiyyatın inkişafında, əhəlinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində, xalqımızın milli-mədəni irsinin və dəyərlərinin qorunmasında böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu islahatlar Azərbaycanın gələcək inkişafında yeni uğurların bünövrəsini qoyur. Yeni Azərbaycan Partiyasının proqramında partiyadaxili münasibətlərin və partiya fəaliyyətinin əsasları dəqiq şəkildə müəyyənləşdirilir, onların peşəkərlilik, işgüzar münasibətlər, şəxsi inkişaf, sağlam rəqabət, etik davranış və milli dəyərlər, innovativ inkişaf və kreativlik, elmilik və müasirlik kimi

meyarlara söykəndiyi göstərilir. Qeyd olunur ki, Azərbaycan xalqının maraqlarına cavab verən və mütərəqqi xarakter daşıyan müasir dəyərlərdən bəhrələnmək Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinin əsaslarından biridir. Partiya digər siyasi təşkilatlarla və vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın demokratik prinsiplər əsasında möhkəmlənməsinə üstünlük verir. Proqramda Azərbaycan tərəqqiyə aparan Heydər Əliyev irsinin indiki və gələcək nəsillər üçün zəngin xəzinə, Vətənə, xalqa və dövlətə xidmət nümunəsi olduğu bildirilir. Xüsusilə gənc nəslin dövlətçilik və vətənpərvərlik ruhunda formalaşmasında Ulu Öndərin irsinin təbliğinin vacibliyi göstərilir. Bütün bunlar sübut edir ki, indiyədək iştirak etdiyi bütün səviyyələrdə seçkilərdə (prezident, parlament, bələdiyyə) qalib gələn Yeni Azərbaycan Partiyası perspektiv hədəflərə yol açan, dününə, bu günün və gələcəyin partiyasıdır. Yeni Azərbaycan Partiyasının yeni proqramı müasir dövrün çağırışlarını və ölkəmizin davamlı inkişafını nəzərə almaqla özündə mütərəqqi dəyər və meyarlar, prinsiplər, realist vizyon və məsul missiyanı birləşdirir. İnanırıq ki, onların qorunması və yerinə yetirilməsi Azərbaycanın demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi tərəqqisinə böyük təkan verəcək, onun dünya birliyində mövqeyini daha da möhkəmləndirəcəkdir.

Xarici blogerlər: "Azərbaycanın azad olunmuş ərazilərində erməni işğalı dövründə kütləvi dağıntılar törədilib"

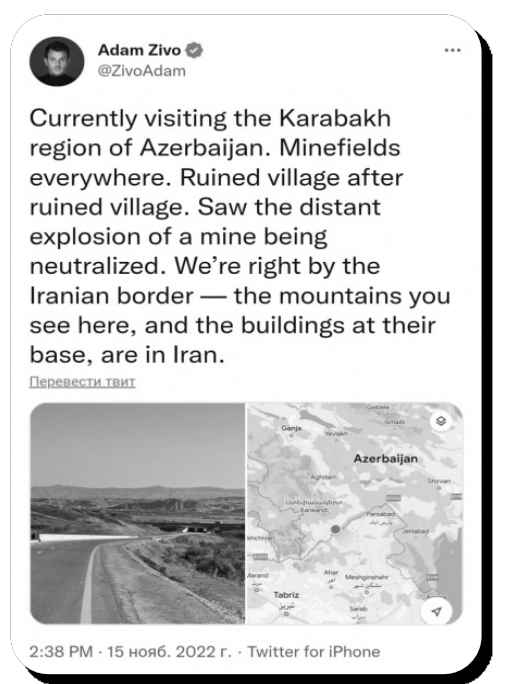
Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə səfər etmiş bir qrup bloger yerli mediada və sosial şəbəkə hesablarında təəssüratlarını bölüşüblər. Belə ki, xarici blogerlər Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə, o cümlədən Şuşa, Füzuli, Zəngilan və digər rayonlara səfər edərək burada erməni işğalı altında olan dövrdə həmin ərazilərdə törədilmiş kütləvi dağıntılar, o cümlədən minalanmış ərazilər, məscidlərin dağıdılması və hazırda aparılan genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri ilə yaxından tanış olublar.

"Qarabağ müharibəsi nəticəsində Azərbaycan ərazisində kütləvi dağıntılar törədilib, şəhərlər bütövlüklə yer üzündən silinib. İran sərhədinə 10 kilometr qalmış ərazidə dağıdılmış məscidlərdən birini gördük", - deyər Deyv Qordon adlı bloger özünün feysbuk səhifəsində bil-

dirib.

"Qarabağ ərazisi 30 ilə yaxın davam edən işğaldan sonra Azərbaycan tərəfindən azad olunub. Ərazidə zərərsizləşdirilməli milyonlarla minanın mövcud olmasına baxmayaraq, gələcəyin yenidən qurulması prosesi artıq başlayıb. Bir il ərzində artıq 50 ailə üçün nəzərdə tutulmuş "Ağıllı ev"lər və Füzuli rayonunda hava limanı istifadəyə verilib," - deyər bloger vurğulayıb.

Digər bloger Şay De Luka isə özünün tviter hesabında yazıb: "Şərqi Qərblə qovuşduğu məkana - Bakının paytaxtı Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Antisemitizmin son onilliklər ərzində görmədiyimiz səviyələrə qalxdığı bir dövrdə əksəriyyəti müsəlman olan bu ölkədə yəhudilər çox tole-

rant mühitdə yaşayırlar.

Biz Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinə səfər etmişik. Burada kilometrə uzanan mina sahələrindən ziyarətçilərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün yaradılmış keçid məntəqəsindən keçməli olduq. Biz israilililər müharibənin reallığını çox yaxşı bilirik".

"Hazırda Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində səfərdəyik. Burada hər yerdə mina sahələri var. Bütün kəndlər darmadağın edilib. Uzaqdan minanın zərərsizləşdirilməsi prosesini izlədik. Biz düz İranla sərhəddəyik. Burada gördüyünüz dağlar və onların etəyində yerləşən binalar İranın ərazisidir," - deyər israili bloger Adam Zivo tviter səhifəsində bildirib.

Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı ilə QARABAĞA

Qarabağın quruculuğunda sürətli mərhələ başlayır

İlham Əliyev: Biz iki il ərzində böyük quruculuq işləri görmüşük, Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru faktiki olaraq yenidən qururuq və quracağıq. Eyni zamanda, Ordumuzu gücləndiririk və gücləndirəcəyik

30 il torpaqlarımız erməni işğalı altında inlədi. 30 il əvvəl planlı şəkildə əlimizdən qoparıb erməniyə verilən əzəli torpaqlarımız bir qərinəyə yaxın dövrdə düşmən tərəfindən talandı. Bu torpaqlardakı bütün tikililər məhv edildi, sərvətlərimiz mənimsənilmədi, meşələrimiz qırıldı, satıldı, daşınıb dünya bazarınadək çıxarıldı. Biz bütün bunlar haqqında dünyanı xəbərdar etdik. Lakin söylədik-

nıldı. 2020-ci ildən ötən iki il ərzində azad edilmiş torpaqlarda həyata keçirilən işlər 20 il ərzində görülməmiş işlər dərəcəsinə çatdı. Bütün bunlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 16 noyabr 2022-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilən "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nda əks olunduğu kimi, otuz ilə yaxın müddət ərzində Azərbaycan Respubli-

rimiş bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyət, nail olunması hədəflənən məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və həyata keçiriləcək tədbirlər öz əksini tapmışdır. Dövlət Proqramının hazırlanmasında mütərəqqi beynəlxalq təcrübə, bu sahədə strateji inkişaf tendensiyaları, işğaldan azad edilmiş ərazilərin sosial-iqtisadi potensialı və dünya iqtisadiyyatının müasir çağırışları nəzərə alınmışdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 7 iyul tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş iqtisadi rayonların yeni bölgüsünə uyğun olaraq Dövlət Proqramının əhatə dairəsini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına daxil olan ərazilər təşkil edir.

Sərəncamda qeyd olunur ki, həyata keçirilən məqsədyönlü və genişmiqyaslı layihələr Qarabağ

sağlam bünövrə yaradır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə burada ancaq dağıntı işləri ilə məşğul olublar. Onlar bu hərəkətləri ilə bir tərəfdən bütün dünyaya bu torpaqların ermənilərə məxsus olmadığını bəyan etdi. Çünki onlar özlərinə məxsus olanı belə dağıdıb viran etməzdilər. Yaxşı bildirdilər ki, bu torpaqların sahibi bir gün gələcək və onu geri alacaq. Digər tərəfdən isə Qarabağa yeni bir həyat verilməsi və soydaşlarımızın öz dedə-baba torpaqlarına qayıt-

Dövlət Proqramı Böyük Qayıdışı yaxınlaşdırır

Qarabağda daşın daş üstündə qalmayıb. Ermənilər 30 il ərzində burada ancaq dağıntı işləri ilə məşğul olublar. Onlar bu hərəkətləri ilə bir tərəfdən bütün dünyaya bu torpaqların ermənilərə məxsus olmadığını bəyan etdi. Çünki onlar özlərinə məxsus olanı belə dağıdıb viran etməzdilər. Yaxşı bildirdilər ki, bu torpaqların sahibi bir gün gələcək və onu geri alacaq. Digər tərəfdən isə Qarabağa yeni bir həyat verilməsi və soydaşlarımızın öz dedə-baba torpaqlarına qayıt-

lərimizi eşidən çox az oldu. Özü-nü humanist adlandıran dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar tarixi ədalət qarşısında susmağı seçdilər. Dövlətimizin başçısının bütün yüksək kürsülərdən haqlı tərəfin Azərbaycan olmasını tutarlı dəlillərlə söyləməsinə baxmayaraq səsizmə səs verən, ədaləti görən olmadı. Belə olanda isə biz torpaqlarımızı müharibə yolu ilə azad etməyi seçdik.

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti hərbi tərribat törətməsi ilə başlanılan və 44 gün ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan Vətən müharibəsi Azərbaycan xalqının tarixi qələbəsi ilə başa çatdı və işğal olunmuş ərazilərimiz rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad edildi. Xalqımız tarixi Zəfər qazandı. Zəfərdən dərhal sonra 30 il ərzində doğma yurd-yuvasından zorla, məcburi şəkildə çıxarılan soydaşlarımızın qayıdışı üçün Qarabağda quruculuq işlərinə başla-

kasının güclənməsi naminə aparılan uzaqqören xarici siyasətin və görülməmiş işlərin məntiqi davamı, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası və dayanıqlı inkişafının, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsidir.

Yeni Proqram -yeni inkişaf tendensiyası

Adıçəkilən Proqramda vurğulandığı kimi, yeni mərhələdə qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilmiş, bu prioritetlərə söykənən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əks olunmuş "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli

Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı" hazırlanmışdır. Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə apa-

və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının sürətlə dirçəlməsinə, əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasına və davamlı iqtisadi aktivliyinin təmin olunmasına xidmət edir, habelə həmin ərazilərin yüksək inkişaf etmiş regiona çevrilməsi üçün

masını kimi böyük həcmli işlərin həyata keçirilməsini zəruri etdi. Bu işlər isə heç də asan deyil, quru torpaq üzərində yeni şəhər, qəsəbə və kəndlərin salınması deməkdir. Milyonlarla manat vəsait deməkdir.

Dövlət Proqramı ilə tanış olduqca azad ərazilərimizin inkişafı üçün hertərəfli, düşünülmüş və ardıcıl proseslər və insanların bu torpaqlara Böyük Qayıdışının yaxınlaşdığı göz önündə canlanır. Lakin düşünəndə ki, bu torpaqları düşmən xarabalığa çevirib, burada bütün işlər sıfırdan başlanır, düşmənin bu xalqa nə qədər zərər vurması bədnam qonşuya qarşı nifrəti birə min qat artırır. Çünki bu ərazilərin əvvəlki həddə qayitması üçün böyük vəsait, zəhmət tələb edir.

Proqramın əhalinin dayanıqlı məskunlaşması və ərazilərin iqtisadi fəaliyyətə reintegrasiyası çərçivəsində müəyyən edilmiş kimi əsas məqsədləri, bunların əsasında ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəetməsinin təşkil edilməsi, şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisini və dayanıqlı infrastrukturla təminatının həyata keçirilməsi, müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılmasının təmin edilməsi, ərazilərdə məskunlaşacaq əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılması, sosial xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və əlçatanlığının təmin edilməsi, dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, sahibkarlıq mühitinin əlverişliliyinin artırılması və biznes fəaliyyətinin inkişafına dəstək verilməsi, ərazilərin kənd təsərrüfatı potensialından səmərəli istifadə olunması üçün müasir suvarma infrastrukturunun formalaşdırılması, dayanıqlı və mütərəqqi kənd təsərrüfatı təcrübələrinin tətbiq edilməsi, təbii ehtiyatların və sosial-iqtisadi potensialın təsərrüfat döviyyəsinə cəlb edilməsi, turizm sektorunun perspektiv inkişaf imkanlarından effektiv istifadəyə nail olunması, ətraf mühitin etibarlı mühafizəsinin və ekoloji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, təbii resurslardan səmərəli və effektiv istifadə edilməsi, "Ağıllı şəhər", "Ağıllı kənd" və "Yaşıl enerji zonası" konsepsiyalarının tətbiqinin təşviq edilməsi kimi məqsədlər azad edilmiş ərazilərimizin tamamilə yenidən qurulması, yaşayışın mümkündürsə səviyyəsinə gətirilməsi deməkdir.

Bu məqsədlərə nail olmaq üçün birinci əsas məqsəd- əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasının təmin edilməsi istiqamətində aşağıdakı vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur: müəyyən edilmiş fəaliyyət planlarına uyğun olaraq, yaşayış məntəqələrində təhlükəsiz yaşayışın təmin edilməsi, ərazilər üzrə dövlət sərhədinin etibarlı müdafiəsinin təmin olunması, yüksək standartlara cavab verən yaşayış məntəqələrinin, o cümlədən "Ağıllı şəhər" və "Ağıllı kənd" konsepsiyaları əsasında yeni müasir şəhərlərin və kəndlərin salınması ilə əhalinin layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərin etibarlı su, elektrik, qaz, istilik təminatının həyata keçirilməsi ilə bağlı zəruri layihələrin icrası, bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə əsaslanan "yaşıl" texnologiyaların tətbiqi ilə "yaşıl enerji" zonasının yaradılması, yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə müasir rabitə, o cümlədən telekommunikasiya və poçt şəbəkələrinin qurulması, qabaqcıl standartlara uyğun təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin yaradılması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi, onların əlçatanlığının təmin edilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məşğulluq imkanlarının artırılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, ərazilərdə sosial dəstək mexanizmlərinin geniş tətbiqi.

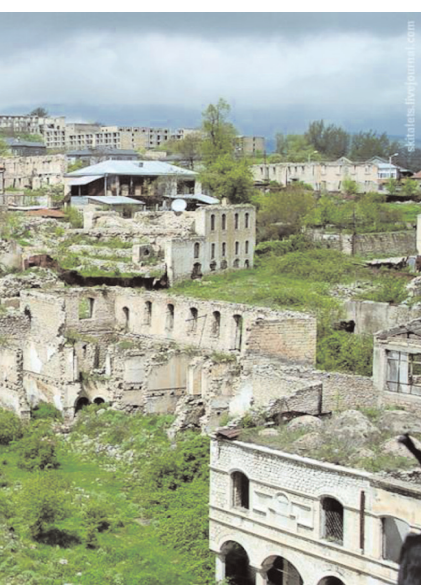

İkinci əsas məqsəd-ərazilərin iqtisadi fəaliyyətə reintegrasiyası istiqamətində işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hər bir rayonun ixtisaslaşma sahəsinə uyğun olaraq inkişafının təmin edilməsi, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinin genişləndirilməsi və sənaye potensialının gücləndirilməsi, kənd təsərrüfatının müxtəlif sektorlar üzrə inkişafının stimullaşdırılması, ərazilərin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi məqsədilə yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin, daxili və xarici investorların cəlb edilməsi üçün həvəsləndirmə və güzəştlər nəzərdə tutulan sadələşdirilmiş iqtisadi modellərin tətbiqi, bank, sığorta və maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, özəl investisiyaların cəlb edilməsi və dövlət/özəl sektor tərəfdaşlığının təmin edilməsi istiqamətində stimullaşdırıcı addımlar atılması, müxtəlif turizm növlərinin inkişafının dəstəklənməsi, bərpa işlərinin həyata keçirilməsi zamanı ətraf mühitin təhlükəsizliyinin təmin olunması kimi vəzifələrin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bütün bunlar isə Qarabağa Böyük Qayıdışda insan amilinin mühüm prioritet kimi götürülməsinin, dövlətimizin vətəndaşlarına diqqət və qayğısının təzahürüdür.

Qarabağ I Dövlət Proqramı ilə özünə qayıdacaq

Son 30 ildə sakinləri kimi, özünü-

təbii sərvətlərini, dini-mədəni abidələrini, gözoşşayan tikililərini, abadlığını itirən Qarabağ qəbul olunmuş yeni Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi ilə özünə qayıdacaqdır. Proqramın Qlobal trendlər, Ərazilərin bərpası və yenidən qurulması üzrə mövcud vəziyyət, Hədəf göstəricilər, Dövlət Proqramının məqsədləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri, Dövlət Proqramının maliyyələşmə mənbələri, Hədəflərin monitorinqi və icrasının qiymətləndirilməsi bəndləri ilə tanış olduqca, sözün həqiqi mənasında, Qarabağın abad vəziyyəti gözələr önündə canlanır. Çünki Proqram o qədər geniş, əhatəli hazırlanmışdır ki, burada Qarabağın və Şərqi Zəngazurun inkişafı o qədər planlı şəkildə şaxələndirilmişdir

ki, onların gələcəyinə bu gündən sevinməyə bilmirsən.

"Dövlət Proqramına dair Tədbirlər Planı" isə Proqramın ümumi gedişatını tənzimləyir. Və düşünəndə ki, bu gedişatla biz Qarabağa Böyük Qayıdış edəcəyik, insanın qəlbi fərəh hissi ilə dolur. Bu fərəh hissi Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrinin acılarını, ağrılarını insanın ürəyindən çıxarır. Düşünəndə ki, Qarabağ 30 il əvvəlkindən qat-qat müasir, gözoşşayan, abad olacaq, qürur duyur, fəxr edirsən. Çünki heç də hər xalqın tarixinə belə şanlı səhifələr yazılmır. Yazılmır ki, bu xalq torpaqlarını layiqincə geri aldı ki, layiqincə də həmin əraziləri yenidən yaradır, yenidən qurur. Bütün bunlar dövlətimizin yürütdüyü uğurlu siyasətin, dövlət-xalq birliyinin, Vətən sevgisinin nəticələridir.

2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi sayəsində torpaqlarımızı necə planlı şəkildə geri aldıqsa, həmin əraziləri postmüharibə dövründə həmin bəcarət və səriştə ilə də özünə qaytarırıq. Dövlətimizin başçısının ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına dair müşavirədə dedi ki: Buna nə qədər vəsait lazımdır. Hamısını öz hesabımıza edirik, 1 il 8 ay ərzində hələ bir dənə də kömək görməmişik. Heç bir yerdən heç kim bizə bir manat yardım etməyib, hamısını özümüz edirik. Şəhərləri qururuq, kəndləri qururuq, binalar tikirik və hələ nə qədər edəcəyik. Bununla paralel olaraq, sosial məsələləri həll edirik və edəcəyik, heç kimin bunda şübhəsi olmasın. Çünki yenə də bunu özümüzmənəvi borc bilirəm və bizim sosial siyasətimiz hər zaman belə olub.

Bütün bunlar isə şanlı tariximizin səhifələrinə qızıl hərflərlə yazılmaqdadır. Gələcək nəsillərin bu şanlı tarixlə vətənpərvərliyi, torpaq sevgisini öz etməsi və hər zaman torpaq-şərəf və namus qeydinə qalması məqsədilə yazılmaqdadır.

Mətanət Məmmədova

"Azad edilmiş ərazilərin bərpasına 9 milyard manatdan artıq vəsait yönəldilib"

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yenidənqurulmasına ümumilikdə 9 milyard manatdan artıq vəsait yönəldilib. SİA xəbər verir ki, bunu maliyyə naziri Samir Şerifov noyabrın 16-da Milli Məclisdə 2023-cü il dövlət büdcəsinin müzakirəsi zaman deyib.

Nazir qeyd edib ki, azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi fəaliyyətinin canlandırılması məqsədilə bir sıra qanun layihələri Milli Məclisə təqdim edilib. Qeyd edək ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və böyük qayıdış planının təmin etdirilməsi 2023-cü ilin dövlət büdcəsinin layihəsində əsas istiqamətlərdəndir.

Bu istiqamətdə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılmasında ilbəil artım müşahidə olunur. 2023-cü ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası üçün 3,0 milyard manat vəsait nəzərdə tutulur. Bu da 2022-ci illə müqayisədə 12,4 faiz, 2021-ci illə müqayisədə isə 37,7 faiz çoxdur.

Xatırladaq ki, "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsi oktyabrın 24-də Milli Məclisə daxil olub. Layihədə 2023-cü il üçün dövlət büdcəsinin gəlirləri 30,7 milyard manat proqnozlaşdırılır ki, bu da ölkə tarixinin ən yüksək göstəricisi olmaqla, 2022-ci illə müqayisədə 5,2 faiz, 2021-ci illə müqayisədə isə 16,4 faiz çoxdur.

"Azərbaycan və Şimali Kipr əlaqələrinin tarixi keçmişə dayanır"

SİA Şimali Kipr Türk Cumhuriyyəti Bakı nümayəndəsi Ufuk Turganin müsahibəsini təqdim edir:

Azərbaycan və Şimali Kipr əlaqələri hansı səviyyədədir?

- Azərbaycan və Şimali Kipr əlaqələrinin tarixi keçmişə dayanır. Belə ki, 1997-ci ildə Şimali Kipr təmsilçilərinin Bakıdakı fəaliyyəti başlayıb. Azərbaycanı biz qaradaş ölkə olaraq görürük və bizim əlaqələrimiz çox bağlıdır. Bizim vəzifəmiz iki ölkə arasında qurulmuş olan körpüləri daha da gücləndirmək və mövcud fəaliyyətləri daha da zənginləşdirərək üst səviyyəyə daşımaqdır.

Şimali Kipr Türk Cumhuriyyətinin tarixi haqqında məlumat verə bilərsiniz?

- 15 noyabr 1983 tarixində quruldu. Bu il Cumhuriyyətimizin 39-cu il dönümünü keçirdəcəyik. Qeyd edim ki, Şimali Kipr Türk xalqı yaradılış mübarizəsi aparmışdır. Bu baxımdan Azərbaycanı 44 günlük vətən mübarizəsində zəfər qazanmasından qürur duyuruq. Türk xalqı hər zaman Azərbaycanın yanındadır. Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir. Cumhuriyyətimiz qurulduqdan sonra əsas inkişaf üçün iqtisadiyyat, turizm və təhsil sahələrinə yönəlib. Ölkəmizdə 21 universitet mövcuddur. Bizim Universitetlərdə Azərbaycanlılarda təhsil alır. Azərbaycanla mədəniyyətimiz, adətlərimiz, dilimiz, dinimiz biridir.

Şimali Kiprdən heyətləri Şuşaya gətirmək fikriniz varmı?

- Çox arzu edirik ki, ölkəmizdən heyətlər Azərbaycanla gəlib, işğaldan azad olan torpaqlarını özləri yeridə görmələri üçün qarşımızdakı vaxtlarda şərait yaradacağıq. Əsasən də Akademiklərin və media nümayəndələrinin işğaldan azad edilən torpaqları görmələri üçün çalışacağıq. Bu mövzuda Azərbaycandan da dəvət gözləyəcəyik.

İşğaldan azad olan torpaqlarımıza səfər etmişinizmi?

- İşğaldan azad edilən Ağdamı rayonunda oldum. Ümid edirəm ki, yaxın zamanda Şuşanı da görə bilərəm. Bu bizim üçün çox böyük məna kəsb edir. Çünki 30 il sonra işğaldan azad olan torpaqları görməyi çox arzu edirik.

Ağdamdakı ermənilərin törətdikləri vəhşiliklərin şahidi olduq. İnsanın tükələri biz-biz olur. Ağdam kimi gözəl məskəni nə hala gətirdiklərini gördükdən sonra erməni vəhşiliyini daha yaxşı hiss etdik. Həqiqətən də daşı-daş üzərində qoymayıblar. Bu zalım davranışları yerində görə bilərdik.

Qönçə Quliyeva

Xalqımızın istiqlal mücadiləsi

Azərbaycanın Milli Azadlıq Hərəkatı (AHH) demonstrantları. (Ses Media Holding)

Azərbaycan xalqının mənafeələrini qorumayan, ermənilərin ölkəmizə qarşı olan torpaq iddialarını, erməni separatizmini və terrorunu dəstəkləyən bir rejimə qarşı kütləvi xalq hərəkatı 1988-ci il noyabrın 17-də başladı. Azərbaycan xalqı bir yumruq olaraq birləşib, öz haqq səsinə ucaldı. Məlumdur ki, 1988-ci ilin ilk günlərində Ermənistanın Azərbaycana qarşı açıq təcavüzü başlamışdı. Ermənistan hökumətinin tapşırığı və göstərişi ilə Ermənistanda yaşayan 200 mindən çox azərbaycanlının öz ata-baba yurdlarından kütləvi surətdə qovulması, artıq vəziyyətin olduqca gərgin olmasının göstəricisi idi. Öz tarixi torpaqlarından, ev-əşiklərindən qovulan azərbaycanlılar ermənilərin iyrenc, tükürpədən əməlləri ilə də üz-üzə idilər. Əslində, bu əməlləri törədənler vəhşilər idi. Çox təəssüf ki, ermənilərin tarixdə görünməmiş bu vandalizminə, təcavüzünə o vaxtkı keçmiş SSRİ rəhbərliyi də reaksiya vermirdi. 1988-ci ilin fevralın əvvəllərində Qarabağda ixtişaşlar törətdilər. Azərbaycanın tarixi torpağı olan Qarabağı Azərbaycandan qoparıb Ermənistanla birləşdirməsi haqqında məsələ qaldırıldı. Azərbaycan xalqı etirazını rəhbərliyə çatdırırsa da, nə Moskva, nə də Azərbaycanın o vaxtkı rəhbərliyi tərəfindən tədbir görülmədi. Əlbəttə ki, artıq xalqın haqq səsinin ucaldılması zərurəti yaranmışdı. Ermənilərin Topxanada törətdikləri vəhşiliklər, Ağdamda isə iki azərbaycanlıni qətlə yetirmələri Bakıda milli hissləri alovlandırdı. Artıq bildiyimiz ki-

mi, ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması və bununla da müstəqilliyə qovuşmuş xalqımız istiqlal mübarizəsini yaşamışdı. Sovet imperiyası dövründə bu arzularını yenidən gerçəkləşdirmək üçün zaman ehtiyac var idi. Müstəqillik arzularını reallaşdırmaq üçün tarixi bir fürsətin yaranması artıq mübariz xalqın qarşısında sədd yarada bilməzdi. 70 il Azərbaycanı müstəmləkə əsarətində saxlayan sovet imperiyasına qarşı xalq ilk kütləvi etiraz səsinə qaldırdı. Milyonlarla insanın toplaşdığı "Azadlıq meydanı" bir məslək yolunda olan insanların toplandığı məkan idi.

MÜSTƏQİLLİYİNİ NƏMƏNDİRƏN AZƏRBAYCAN DÜNYAYA İNTEQRASIYA OLUNMASINA TƏHƏLƏRİNİ VERDİ

Bu gün xalqın istiqlal mücadiləsinin əsas mərhələlərindən biri olan 17 Noyabr Milli Dirçəliş Günüdür. Bu artıq böyük bir oyanış idi. Xalqın müstəqilliyi yolunda oyanışı. Beləliklə, Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiası irəli sürməsi, Qarabağda yaşayan ermənilərin separatçılıq hərəkatı, yüz minlərlə azərbaycanlının tarixi torpaqlarından uzaqlaşdırılması "Meydan hərəkatı"nın əsasını qoydu. Azərbaycan xalqı bir yumruq kimi sıx birləşərək, bütün dünyaya sübut etdi ki, azad olmağa və bu azadlıq yolunda mücadilə etməyi bacaran bir xalqdır. Sovet rejimindən erməni separatçılığına və terrorizminə son qoymaq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin et-

mək, sərvətlərimizin talan edilməsini dayandırmaq kimi tələblərlə başlamış "meydan hərəkatı" tezliklə Azərbaycanı müstəqilliyə çağıran şüarlara keçdi. Azərbaycanda bu hadisələr milli-azadlıq hərəkatı kimi qiymətləndirilir. Dekabrın 4-dək 18 gün aramsız davam edən aksiyalara 1 milyonadək insan toplaşmışdı. Bu, keçmiş Sovet İttifaqında ən genişmiqyaslı kütləvi çıxışlar idi. 1988-ci ilin 17 noyabrında başlanan kütləvi çıxışlar Azərbaycanın tarixinə milli dirçəliş aksiyaları kimi düşdü. Öz haqqı, azadlığı və torpaqlarına sahib çıxmaq istəyən xalqımız bu müqəddəs ideallar naminə birlik və bərabərliyi bir daha bütün dünyaya göstərdi. 1988-ci ildə xalq hərəkatının alovlandığı bir vaxtda Azərbaycana rəhbərlik edən siyasi qüvvələr isə mövcud vəziyyəti qiymətləndirə bilmədilər. Xalqın maraqlarından daha çox imperiyanın maraqlarını düşünen bu adamların siyasi səbətsizliyindən 20 Yanvar faciəsi baş verdi.

Qeyd edək ki, 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Sovetinin yeni tərkibdə ilk sessiyası keçirildi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sədrliyi ilə keçirilən həmin sessiyada muxtar respublikanın dövlət rəmzləri haqqında tarixi qərarlar qəbul olundu. Xalq deputatlarının müzakirəsindən sonra üçrəngli bayrağın dövlət rəmzi kimi qəbulu ilə əlaqədar təklif irəli sürüldü. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağının bərpa olunması barədə qərar çıxaran sessiya onun dövlət bayrağı kimi qəbul

edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycanın Ali Soveti qarşısında vəsətət qaldırdı. Əlbəttə ki, o zaman hələ Azərbaycan imperiyanın tarix səhnəsindən silinməmişdi və Naxçıvanın adından qeyd olunan sözlərinin çıxarılması müstəqilliyimizin qazanılması yolunda çox böyük tarixi addım idi. Bu, Ümummilli Lider Heydər Əliyev milli dövlətçiliyimizin dirçəlişi istiqamətində böyük tarixi addım idi.

MÜSTƏQİLLİYİNİ NƏMƏNDİRƏN AZƏRBAYCAN DÜNYAYA İNTEQRASIYA OLUNMASINA TƏHƏLƏRİNİ VERDİ

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyun ayının 15-də yenidən Azərbaycana rəhbərliyə qayıdışı Azərbaycan həyatında dönüş nöqtəsi oldu. Azərbaycanda inkişafın yeni mərhələsi başlandı. XX əsrin 80-ci illərinin sonu, 90-cı illərinin əvvəllərində Azərbaycanda baş verən ictimai-siyasi hadisələr nəticəsində, ölkəmizdə bütün sahələrdə yaşanan tənəzzül ölkəni böhran vəziyyətinə salmışdır. Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi kursu sayəsində, Azərbaycan özünün müstəqilliyinin sütunlarını möhkəmlətdi, onun dünyaya inteqrasiya olunmasına təhəlləri verdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev Şəxsiyyət, Siyasi Xadim,

xalqın dayağı, onun hərəkatverici qüvvəsi olaraq, Azərbaycan tarixində əsrin Lideri olduğunu təsdiqlədi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə ölkəmizdə böyük sıçrayış baş verdi. Həmin tarixə qədər son illərdə baş verən hadisələr, xalqı, bütövlükdə, uçuruma sürükləyən məqamlar - istər ölkə daxilində, istərsə də xaricində onun sütunlarını zəiflətməyə başlamışdı. Belə bir zamanda, xalqın təkidli və istəyi ilə hakimiyyətə gələn, Qayıdışı ilə böyük nailiyyətləri Azərbaycan salnaməsinə daxil edən Ulu Öndər Heydər Əliyev Ona etimad göstərənlərin ümidini doğrultdu. Ölkəmizdə iqtisadi sabitliyin təmin edilməsi, tənəzzülə uğramasının qarşısının alınması və yeni dövrün tələblərinə uyğun şəkildə islahatların həyata keçirilməsi önəmli idi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev də müdrikcəsinə dövrün irəli sürdüyü bu tələbləri müstəqil Azərbaycan dövlətində ardıcıl şəkildə həyata keçirdi və ölkəmizdə yeni iqtisadi mühit, azad bazar iqtisadiyyatı formalaşdı. Sonrakı dövrlərdə Azərbaycan vətəndaşlarının sosial durumunun yaxşılaşdırılması ilə bərabər, dövlət quruculuğu siyasətinin ardıcıl surətdə həyata keçirilməsi, Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq nüfuzunun artırılması istiqamətində addımlar atıldı.

Zümrüd Bayramova

Fransız ətirlərini unitazlara tökün!

Axi ətir deyəndə Fransa, unitaz deyəndə isə Ermənistan yada düşür

Beləliklə, Fransa senatının Azərbaycan əleyhinə qəbul etdiyi qətnamə qəbul olundu və sonrakı proseslərdə Bakının hansı addımlara gedəcəyi də əlbəttə ki, məlum olacaqdır. Məsələ, məlum olacaq ki, fransız erməniperəst deputatların qondarma "dqr"i tanımaq, Qarabağda "humanitar ofis" açmaq kimi həyasızlıqları üzərindən Azərbaycan Ordusu "Dəmir yumruq 2" adlı fəaliyyət planını hansı anda realizə edəcək. Bu, təbii ki, son anda qəbul ediləcək mümkün ehtimaldır və belə davam edərsə, həmin ehtimallar reallığa çevrilməyə, özü də mütləq, buna isə kimsənin şübhəsi olmasın!

Azərbaycanın icazəsi olmadan hansısa başqa bir ölkənin burada "ofis", "büro" açmaq qərarı artıq bütün qırmızı cizgiləri keçmək anlamını daşıyır

Başqa tərəfdən, ortada Laçında nəzarət buraxılış məntəqəsinin qurulması mümkünlüyü mövcuddur. Yeni fransız erməniperəst-

lərinin sözügedən həyasızlıqlarına qarşı bu addımın atılması da zərurətə çevrilib. Azərbaycanın icazəsi olmadan hansısa başqa bir ölkənin burada "ofis", "büro" açmaq qərarı artıq bütün qırmızı cizgiləri keçmək anlamını daşıyır. Bütün bunlardan sonra Rusiya sülhməramlları kontingentinin də Xankəndidə və digər ərazilərdə qalma ehtimalları sıfıra düşür və belə olan halda qoy Moskva fransız deputatların onlara yaşadığı bu problemi Parislə özü aydınlaşdırsın!

Sözü iki il bundan əvvəl olduğu kimi, məhz Azərbaycan deyəcək, hazırlaşsınlar...

Ancaq fakt budur ki, Fransa senatının Azərbaycan əleyhinə qəbul etdiyi qətnamə onilliklər boyu Qarabağ münaqişəsini özləri üçün yem hesab edən dairələrin maraqları üzərindən çarpaz xətlər çəkir. Həmin dairələrin ki, "erməni layihəsi" üzərindən öz məqsədlərini həyata keçirməklə Azərbaycanla qarşı çıxırlar. Rusiya kifayət qədər zəifləyib və ind "erməni layihəsinə" tərəf ABŞ, Fransa, İran, hətta Hindistan belə dörd göz-ələ baxırlar. Hələlik isə fransızlar ən həyasız və içməli kombinasiyaları vasitəsilə öz maraqlarını erməni tərəfi ilə bölüşürlər. Ne də-

yirik, bölüşsünlər, amma...

Amma bütün bunlardan sonra inanın ki, sözü heç kim demir və deməyəcək, sözü iki il bundan əvvəl olduğu kimi, məhz Azərbaycan deyəcək, hazırlaşsınlar...

Sonrakı məqamlardakı məqsəd isə təxminən bu cürdür...

Əslində, Fransa senatının qəbul etdiyi anti-Azərbaycan qətnaməsi ermənilərə futbol oyununda olduğu kimi, ötürülmüş pasdır. Yeni ermənilər həm müəyyən olunmamış sərhədlərdə, həm də Qarabağda tərribatlara başlayacaqlar. Məqsəd isə Azərbaycandan verilən sərt, amansız cavabı almaqdır. Elə sanırlar ki, bu cavab olmayacaq, fəqət yəni də yanılırlar, olacaq, özü də necə!

Məhz sonrakı məqamdadakı məqsəd isə təxminən bu cürdür: bu və ya digər şəkildə sahsiddi cavab verildikdən sonra Azərbaycanın nəmi addımların Avropa İttifaqına, BM-nin Təhlükəsizlik Şurasına, Dövlət Departamentinə, daha nə bilirlər nələrə təqdim etmək, Bakının fəaliyyətini öz tobinərinə "paralize" etmək (!) Tə-

bii ki, onlar yanlış düşünürlər. Tezliklə, özü də lap tezliklə Azərbaycan bütün bu oyunbazlıqlara qarşı öz cavabını nəinki sözdə, eləcə də əməli qaydada. Hələlik isə, fransız ətirlərini unitazlara tökmək zamanıdır. Çəkinməyin, tökün onları unitazlara, üzərindən də su buraxın ki, üzde xoş qoxu verən həmin ətirlərdən gələn erməni qatqısı əlrafa yayılıb ürəkleri bulandırsın. Axi ətir deyəndə Fransa, unitaz deyəndə isə Ermənistan yada düşür. Öz aramızdır, necə də bir-biri ilə uzlaşan bir haldır, deyilmi?

Rövşən RƏSULOV

44 günlük Vətən müharibəsində qısa bir zamanda uğurlu əməliyyatlar nəticəsində düşmən tapdığı altında olan torpaqlarımız işğaldan azad olundu. İki il əvvəl 27 sentyabr tarixindən başlayan Vətən müharibəsində Azərbaycan ələ ilk günlərdən qələbə qazanaraq torpaqlarını azad etməkdə davam edirdi və tariximizə ZƏFƏR yazdı. Ermənistanın 30 ilə yaxın davam edən işğalçılıq siyasətinə son qoyuldu.

Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin 20 faizinin 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanması dövründə bu ərazilərdə Azərbaycanın şəhərləri və digər yaşayış məntəqələri, o cümlədən infrastruktur obyektləri tamamilə dağıdılmış, milli-mədəni irsimiz məhv edilmiş, təbii sərvətlərimiz talan edilmişdir. Erməni işğalçıları tərəfindən iqtisadiyata əhəmiyyətli zərər vurulmuş, 1 milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. Bu gün işğaldan azad olunan ərazilərimizdə abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. Bu torpaqlar erməni işğalı dövründə darmadağın edilərək yararsız bir vəziyyətə salınıb. Azərbaycanın iqtisadi gücü işğaldan azad olunan ərazilərdə yeni həyatın başlanmasına imkan verir. Dayanıqlı sülhə, tərəqqiyə əsaslanan Azərbaycan Vətən müharibəsindən ötən müddət ərzində ə

İşğaldan azad olunan ərazilərimiz: hədəf və məqsədlər

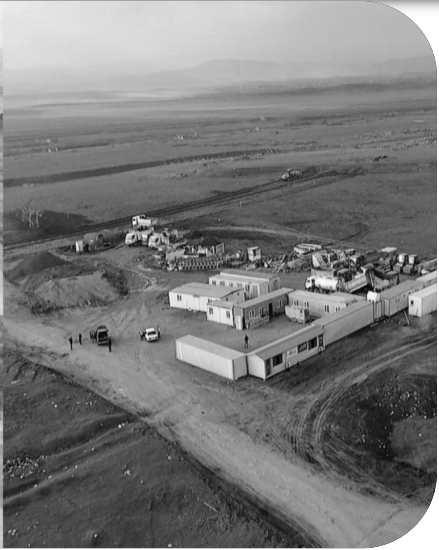
Dövlət başçısının Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət proqramı" təsdiqlənib

təhsal obyektlərinin, kənd təsərrüfatı təyinatlı ərazilərin, həmçinin strateji əhəmiyyətli tikililərin və binaların təhlükəsizliyinin təmin edilməsidir.

ƏHALİNİN ETİBARLI, KEYFİYYƏTLİ VƏ DAYANIQLI INFRASTRUKTURLA TƏMİNATI

Əlbəttə ki, infrastruktur layihələrinin həmin ərazilərdə həyata keçirilməsi xüsusi önəm daşıyır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası, dayanıqlı inkişafının və əhalinin yüksək həyat səviyyəsinin təmin olunması üçün zəruri infrastrukturun yaradılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülür. Məlumdur ki, Azərbaycan Zəfər qazandıqdan sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hava limanları ilə yanaşı, avtomobil və dəmir yollarının tikintisi işlərinə başlandı. İşğaldan azad olunan müxtəlif yaşayış məntəqələri arasında, eləcə də bu məntəqələri ölkənin digər şəhər və rayonları ilə birləşdirən nəqliyyat infrastrukturunu formalaşdırılmağa başlandı. Enerji infrastrukturunun qurulması və regionun enerji, o cümlədən bərpa olunan enerji potensialından səmərəli istifadə çərçivəsində əhalinin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması və lazımı həyat şəraitinin yaradılması üçün elektrik, su, qaz, istilik təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin qurulması istiqamətində sistemli tədbirlər həyata keçirilir. Eyni zamanda, ərazilərdə zəruri rabitə infrastrukturunu qurmaqla bu sahədə xidmətlər və mobil rabitə, radio-televiziya yayımı, xüsusi radiorabitə, internet, poçt və s. təşkil edilmişdir. Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan hə

dəf

sı'nın icrasını təmin etmək məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" təsdiq edilmişdir. Sərəncama əsasən, qayıdışa bağlı təsbit olunmuş strateji istiqamətlər üzrə Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi ilə bağlı görülən işlər, o cümlədən Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icra və

işğaldan azad olunmuş ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi, müasir yaşayış, istehsal və xidmət infrastrukturunun qurulması istiqamətində kifayət qədər layihələri həyata keçirir. Eləcə də nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin bərpası, xüsusilə Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində mühüm işlər görülüb. Qısa bir zamanda Böyük Qayıdışın ilk karvanı olan Ağalıda edilən köç, eləcə də, Şuşada, Füzulidə və digər ərazilərdə görülən işlər bunu dəməyə əsas verir. Beynəlxalq hava limanlarının Füzulidə Beynəlxalq hava limanının, Zəngilan Beynəlxalq hava limanının istifadəyə verilməsi Azərbaycanın nəhəng quruculuq işlərinin həyata keçirməsindən xəbər verir. Bu Azərbaycanın gücünün göstəricisidir. Hərbi meydanında sözünü deyən Azərbaycan bu gün quruculuq meydanında da imza atdığı lahiyələri ilə sözünü deyir.

BÖYÜK QAYIDIŞIN STRATEJİ İSTİQAMƏTLƏRİ

Ərazilərdə təhlükəsiz yaşayış və dövlət idarəetməsinin təşkil etmək, şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisini və dayanıqlı infrastrukturla təminatını həyata keçirmək, müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılmasını təmin etmək, ərazilərdə məskunlaşacaq əhalinin sosial müdafiəsini gücləndirmək, əhalinin məşğulluq imkanlarını artırmaq, dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı təmin etmək və s. məqsədi ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiya-

si'nin icrasını təmin etmək məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" təsdiq edilmişdir. Sərəncama əsasən, qayıdışa bağlı təsbit olunmuş strateji istiqamətlər üzrə Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi ilə bağlı görülən işlər, o cümlədən Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icra və

göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və həyata keçiriləcək tədbirlər öz əksini tapıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 7 iyul tarixli 1386 hömri ilə təsdiq edilmiş iqtisadi rayonların yeni bölgüsünə uyğun olaraq Dövlət Proqramının ehtat dairəsini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına daxil olan ərazilər təşkil edir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası və sonrakı mərhələlərdə dayanıqlı inkişafına nail olunması üçün ən önəmli strateji istiqamətlərdən biri bölgənin minalardan, partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsi vasitəsilə əhalinin, infrastruktur və is-

göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək ərazilərdə görüləcək işlər əhalinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, eləcə də etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infrastrukturla təminatın həyata keçirilməsinə su, qaz, elektrik, istilik və s. infrastrukturunun yenidən qurulmasına və s. yönəldilib. Təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin qabaqcıl standartlara uyğun təmin olunması, bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi, "Ağıllı şəhər", "Ağıllı kənd" və "Yaşıl enerji zonası" konsepsiyalarının tətbiqi müəyyənləşdirilmiş hədəflər sırasındadır. "Ağıllı şəhər" və "Ağıllı kənd" konsepsiyaları əsasında yeni müasir şəhərlərin və kəndlərin salınması ilə əhalinin layiqli həyat şəraitini təmin edəcəkdir. Bütün görüləcək işlərin əsasında işğaldan azad olunan ərazilərimizi qısa bir zamanda müasir və inkişaf etmiş bir məkana çevriləcəkdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Faciədən yaxa qurtarmaq üçün ERMƏNİSTANIN VAXTI DARALIR

Sülh danışıqları üçün əməli addımlar atmaq əvəzinə rəsmi İrəvan nəinki danışıqlara yenə də dirnaqarası baxır, hətta danışıqlara mane olacaq tezisləri ortaya atır və bununla da Azərbaycanla münasibətlərini daha da gərginləşdirməyə çalışır. Şəxsən Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan yenə də sarsəm fikirlər səsləndirir və bununla təkə daxili auditoriyanın başını qatacağını düşünür, eyni zamanda, xarici qüvvələri məsələyə cəlb etməyə çalışır, amma görünür, dərk edə bilmir ki, iki il əvvəl qarşılaşdığı kimi bir faciədən yaxa qurtarması üçün ölkəsinin də, özünün də vaxtı daralır.

Həqiqətən də Paşinyanın son vaxtlar sayıqladığını, utanmadan Azərbaycanı ittiham etməyə çalışdığını müşahidə etməkdəyik. Halbuki, bir qədər öncə onun tamamilə başqa tərzdə, ən azında qorxu içərisində olduğunu sifətindən də gördük və şahidi idik ki, bütün beynəlxalq görüşlərdə onun üzündən hüzn, məyusluq yağırdı. Maraqlıdır, qəflətən nə oldu ki, birdən-birə yenə də Nikol "cəsəret" tapdı. Sözsüz ki, yenə də erməni baş nazirə ürək-dirək verildiyi belli oldu və onun bu dəfəki sayıqlamasının səbəbi də ortaya çıxdı. Xüsusilə, Fransa Senatının son günlər Azərbaycana qarşı qərəzli mövqə nümayiş etdirməsi məsələyə aydınlıq gətirdi. Aydın oldu ki, bu dəfə də başda elə erməni baş nazir olmaqla, ermənilərə dil verən Fransa prezidenti Makron olub.

"Azərbaycan Dağlıq Qarabağda yaşayan erməniləri öz vətəndaşı adlandırır və eyni zamanda, onlara atəş açır", deyən erməni baş nazir növbəti dəfə heyasızlıq edir. Maraqlıdır, Azərbaycan öz ərazisində məskunlaşan erməni əsilli əhaliyə niyə atəş açmalıdır və bunu iddia etmək üçün nə qədər axmaq olmaq lazımdır? Hamı, eləcə də Nikol özü də yaxşı bilir ki, Qarabağ ərazisində təkə erməni əsilli əhali yox, əfsus ki, əli silahlı separatçılar da var,

lası deyil və Azərbaycan əleyhinə istənilən tərxiat cavabsız qala bilməz, separatçılıq əməllərinə əl atdıqları zamanda onların da hədəfə çevrilməsi gözləniləndir. Paşinyan məhz bu məqamı bilərəkdən qarışdırır və bundan istifadə etməyə çalışır. Əvvəla, bir neçə il öncə küçə nümayişlərində avartürüstliyi ilə seçilən bu erməni baş nazir yenə də manipulyasiya etmək niyyətindədir, amma dərk etmir, yaxud dərk etmək istəmir ki, iddiaları absurd səslənir. Digər tərəfdən də, Nikol bu dəfə də sayıqlamaları ilə yalnız özünü, öz hakimiyyətini ifşa edir və açıq şəkildə belli edir ki, sülh danışıqlarından yayınmaq niyyətindədir.

Təbii ki, Ermənistan tərəfinin öz məğlubiyyəti ilə barışmadığı göz önündədir və hansısa formada çabaları da açıq şəkildə özünü büruzə verir. Ələlxüsus, 44 günlük müharibə başlayan gündə qədər bu işğalçı ölkənin uydurduğu, mifləşdirdiyi nə var idisə hamısının elə döyüşün ilk günlərindən başlayaraq Azərbaycan Ordusu, əsgərlərimiz tərəfindən darmadağın edilməsi ermənilər tərəfindən həzm edilə bilmir, hətta guya bəzilərini qüruruna da toxunub. Hərçənd ki, on mindən çox fərarisi olan bir ölkənin, onun hakimiyyətinin hansısa formada qürur haqqında düşünməyə belə artıq haqqı çatmır. Yaxud, əsrin üçdə birinə yaxın müddət ərzində ermənilərin qurduqları istehkamları, ələlxüsus, mifləşdirdikləri Ohanyan səddini qəh-

alınmaz bir qalanın hərbiçilərimiz tərəfindən az qala əlbəyaxa döyüşərək işğaldan azad edilməsi kimi real faktlar ümumiyyətlə, ermənilərə dinib-danışmaq üçün belə heç bir haqq vermir.

Xatırladaq ki, 44 günlük müharibədən öncə ermənilər ən hündür yerlərdə, yüksəkliklərdə, strateji mövqələrdə qərarlaşdıqları zaman nədənsə dəm vurmaları, hansısa tələblərlə çıxış etmələri hardasa başadüşülən idi və belə gülünc səslənmirdi. Amma indi, yeni hayların məğlubiyyət acısını yaşamasından, vəziyyətin Azərbaycanın xeyrinə köklü şəkildə dəyişməsindən sonra ermənilərin iddiaları elə qalan bütün cəfəngiyyətləri ilə eyni cür səslənir. Artıq rəsmi İrəvan müharibə-

atan Nikol, yenə də öz xalqının faciəsi üçün zəmin, əsas yaradır. Paşinyanın beləcə sayıqlamaları, yersiz iddiaları, bəyanatları həm də Zəngəzur, Göyçə, ümumiyyətlə, tarixi Qərbi Azərbaycan torpaqları mövzusunda gündəmə gətirmək baxımından onun axmaqlıq, səhv etdiyinin sübutudur və görünür səriş-təsiz Ermənistan hakimiyyəti bunu dərk etməkdə acizdir ki, rəsmi İrəvanın xoşagəlməz iddiaları istənilən zaman məhz sözügedən mövzunun gündəmə gəlməsinə səbəb ola bilər.

Nikol Paşinyan bir məsələdə də yanılır ki, Fransa prezidenti də, bu ölkənin senatı da onun və ölkəsinin olmayan silahlı qüvvələrinin yerinə sinəsini irəli verməyəcək. O, dərk etmir ki, Fransa nə qədər ermənipərəst olsa da Ermənistanın əvəzinə Azərbaycan Ordusunun qarşısına çıxmayacaq. Bir sözlə, ordusu, silahlı qüvvələri, silah arsenalı, hərbi texnikası, gücü, qüvvəsi olmayan Ermənistan hakimiyyəti kənar aktora arxalanmaqla böyük yanlışlığa yol verir. Bununla da ölkəsinin bir faciədən digərinə sürükləyir. Məsələn, Fransa prezidentinin timsalında hansısa ölkə prezidentinin şifahi vədləri hələ heç nə demək deyil, amma buna arxalanmaq böyük faciəyə yol açmaq deməkdir. Halbuki, başda elə baş naziri olmaqla, işğalçı ölkənin hakimiyyəti öz xalqının faciəni sanki yaxınlaşdırmaqda maraqlıdır.

Bilirik ki, sülh sazişinin imzalanması üçün vaxt da müəyyən edilib və artıq bu ilin sonuna çox az zaman qalıb. Ermənistanın naziri ilə Azərbaycanın da sonsuz qədər oynayacağı inandırıcı deyil və ermənilərin canlarında olan qorxu özü buna inanılmadığını təsdiqləyir. Təsdiq edir ki, xarici aktorların müdaxiləsinin maksimum tərəfkeşlik olacağı, bundan o tərəfə keçə bilməyəcəyini ermənilər hamından yaşı bilirlər. Onu da bilirlər ki, ən azı bu ilin sonunadək belə davam edəcəyi təqdirdə işğalçı ölkə güclü Azərbaycanın qarşısında cavab verməli olacaq. Bu isə həmin ölkə üçün bu dəfə daha böyük faciə demək olacaq. Deməli, Ermənistanın düşünməsi, bu işğalçı ölkənin faciədən yaxa qurtarması üçün çox az vaxtı qalır. Yeni, Ermənistanın faciədən yaxa qurtarmaq üçün vaxtı daralır.

İnam Hacıyev

hansıki onların heç naziri ilə oynanı-

rəman döyüşçülərimizin, rəşadətli əsgərlərimizin keçməsi, Şuşa kimi

də uğradığı rüsvayçı məğlubiyyətdən sonra rəsmi Bakı ilə danışıqlarında tələblərlə çıxış edə bilməz. Bu həqiqəti guya Paşinyanın timsalında bütün ermənilər bilmirlər? Bilirlər. Özü də çox yaxşı bilirlər. Elə isə, Nikolun son zamanlar səsləndirdiyi ifadələr nə tərzdir, nədən qaynaqlana və nəyə hesablanabilir?

Qeyd etdiyimiz kimi, Ermənistan təkə döyüş meydanında deyil, diplomatik görüşlərdə də hər dəfə məğlubiyyətlə üzlaşmalı olub və bundan sonra da gözləntiləri elə budur. Yeni, beynəlxalq platformalardakı görüşlər zamanı işğalçı ölkənin arzuladığı hansısa nəticəni qazanacağına zərre qədər ümidi yoxdur. Sonuncu dəfə Soçi görüşündə ermənilər buna tam əmin oldular. Hətta havadarlarının, şəxsən Makronun timsalında ermənipərəst-

lərin dəstəyini də görə bilmədiklərinə də şahid oldular. Bununla belə, görüş zamanı Azərbaycan əleyhinə zərre qədər müqavimət göstərə bilməyən Fransa prezidenti sözügedən görüşün ardınca ermənipərəst sayıqlamaları ilə gündəmə gəldi və bir müddət sonra da Fransa Senatı birmənalı şəkildə Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyini ortaya qoydu. Deməli, bütün bunlardan sonra Paşinyan və onunla bərabər sərəməyləyən komandası ürəklənəsi, hansısa absurd bəyanatlarla çıxış edəsi oldu. Bütün bu məqamlar məsələyə aydınlıq gətirmək üçün kifayət edir və belli olur ki, Fransa prezidenti də, bu ölkənin senatı da ermənipərəst mövqə ortaya qoymaqla, erməniləri nələrə isə, xüsusən də münafiqşəyə, tərxiatlarla təhrik edir və Nikol da buna görə şirniklənərək sayıqlamağa başlayıb.

Nəzərə çatdırmaq yerinə düşərdi ki, Paşinyan və onunla eyni ağılda olan ətrafı çox böyük səhvə yol verir. Çünki rüsvayçı məğlubiyyətdən, yalvararaq kapitulyasiya sənədini imzalayacaq duruma düşməkdən, belə bir məcburiyyət qarşısında qalmaqdan nə Fransa prezidenti, nə Fransa Senatı onu qoruya bilmədiyini unudaraq axmaqlıq edir. Onu da xatırlatmaq lazımdır ki, erməni baş nazir imzaladığı sənədin, kapitulyasiya sənədinin şərtlərini pozur. Bu isə o deməkdir ki, eyni ilə iki il öncə Qarabağla bağlı sayıqlamalarından sonra ölkəsinin faciəyə sürüklənən, çox sayda hərbiçilərinin ölümünə, ölkəsinin hərbi texnikasının tamamilə məhvinə, külli miqdarda itkilərinə imza

Qadın lıq enerjisini necə artırmaq olar?

Qadın enerjisi təkə qadınlara aid olan bir şey deyil. Yəni, qadın enerjisini cinsiyyətlə əlaqələndirməməliyik. Hər bir insanın daxilində qadın və kişi enerjiləri var. Bədən tipləri və ya cinsi oriyentasiya sizin qadın və ya kişi enerjisi daşımağınıza işarə deyil.

Şərq fəlsəfəsində kainatdakı bütün tarazlığın qadın və kişi enerjisi ilə ortaya çıxdığı düşünülür. İki enerji bir-biri ilə harmoniyadadır və bir-birindən ayrı hesab edilə bilməz. Bu mövzuda araşdırma aparmağa başlayan insanlar "Qadın enerjisi nədir?", "Onu yüksəltmək

və aktivləşdirmək üçün nə etmək lazımdır?" suallarını verməyə başlayıblar.

Qadın enerjisi nədir?

Qadın enerjisi təsirə reaksiya verən emosional və intuitiv aspektlərin əksidir. Bu enerji passiv və adaptivdir. Ancaq sağ beyni təmsil edir, sənət, estetik və ehtiras enerjiləri bu baxımdan alınır. İçimizdəki bu enerji ortaya çıxanda sevgi, tolerantlıq və bağışlama yönü də ortaya çıxır.

Qadın enerjisinin xüsusiyyətləri nələrdir?

Bir çox insan özündə qadın, yoxsa kişi enerjisinin daha çox üstünlük təşkil etdiyini düşünür.

- Qadın enerjisi kişi enerjisi ilə müqayisədə passiv enerjidir.

- Müşahidə etməyi və izləməyi sevir.

- O, özünü xoşbəxtlik və sevinclə qidalandırır.

- Hər vəziyyətdə mərhəmətlə qərar verir.

- O, həyatı olduğu kimi qəbul edir.

- O, başlayan və dözümlüdür. Bu, intuisiya və duyğuların əks olunması ilə bağlıdır.

- Qadın enerjisində incəsənət ehtirasın, estetikanın və yaradıcılığın əsas mənbəyidir.

- O, sağ yaradıcı beyni təmsil edir.

Dominant qadın enerjisi olan insanlar özlərindən çox başqaları üçün yaşayırlar. Onlar fədakar və anlayışlıdır. Məhdudlaşdırılmağı sevmirlər.

Təbii daşlardan istifadə edərək qadın enerjisini necə yüksəltmək olar?

Bəzi təbii daşlar bədənimizdə və zehnimizdə metafizik hisslər yaya bilər. Təbii daşların müxtəlif xüsusiyyətlərini və tərkibini diqqətlə nəzərdən keçirmək bizə qadın enerjisini necə yaymağı öyrədə bilər. Qadın enerjisini artırmaq üçün təbii daşları gündəlik həyatınıza daxil etməyin müxtəlif yolları var.

- Gün ərzində cibinizdə və ya çantanızda təbii daş daşıyın.

- Qədim Feng Shui təcrübələri ilə əlaqə yaratmaq üçün daşınızı qaba, evinizin və ya iş yerinizin ətrafına qoyun.

- Daşın bədəninizlə təmasda olması və qadın lıqı əks etdirmək üçün boynunuza, biləyinizə və ya barmağı-

nıza üzük kimi taxın.

- Narahatlıq və ya gərginlik hiss etdiyiniz zaman təbii daşları bədəninizə qarşı tutun.

Qadın enerjisini necə yüksəltmək olar?

Yuxarıda, qadın enerjisinin nə olduğu və onun xüsusiyyətləri haqqında danışdıq. Bəs, qadın enerjisinin özlərində aşağı olduğunu düşünənlər üçün qadın enerjisini yüksəltməyin yolları nələrdir?

- Sevmək, istehsal etmək, ətrafda tolerant olmaq qadın enerjisini yüksəldir.

- Daxili dünyanıza yönəlmək və gözəl enerjiləri qəbul etmək qadın enerjisini yüksəldir.

- Daxili dünyanıza diqqət yetirmək üçün meditasiya etmək də tövsiyə olunur. Bu daha təsirli bir

kömək edə bilər. Evinizdə, ofisinizdə və ya iş masanızda sizə yaxın olan qızılqül kvars parçası həyatın digər sahələrində sevgi və müsbət əlaqələri təşviq edəcək.

Ay daşı

Qadın enerjisi üçün aydan gələn enerji vacibdir. Qadın enerjisini artırmaq üçün ay daşı seçin. Ay daşının mistik xüsusiyyətləri çətin anlarda sizə rəhbərlik edəcək və həyatın emosional tərəfini qəbul etməyi öyrənməyə kömək edəcək.

Amazonit daşı

Amazonit ilahi qadın enerjisinin kişi enerjisi ilə tarazlıqda ola biləcəyini xatırladan güclü bir daşdır. Bu südlü mavi təbii daş ruhu güclü qadın bədənini ilə uyğunlaşdırmaq üçün istifadə edilə bilər.

Qədim Braziliyanın qəddar qadın döyüşçülərinin şərəfinə adlandırılmış Amazonit cəsəret və həqi-

üsul olacaq.

- Gəzinti varlığınızda mövcud olan qadın enerjisini üzə çıxarmağa kömək edir.

- Təbiət gəzintiləri isə ruhunuza daha da cavanlaşdıracaq.

- Yaradıcı olmağa imkan verən rəqs, rəsm, yazı kimi fəaliyyətlər də qadın enerjinizi ortaya çıxarmağa kömək edir. SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Qadın enerjisini yüksəldən təbii daşlar

Gül kvars

Gül kvarsı qeyd-şərtsiz sevgi və şəfqət saçır. Ehtiraslı qırmızı daşdan daha təsirli ola bilən qızılqül kvarsının rəngi sizin qadın tərefinizlə ünsiyyət qurur, hər şeyi əhatə edən sevgi və özünü qəbul edir.

Bu daşı ürəyə yaxın yerləşdirmək lazımdır. Bu, şəfqət göstərmək və hissləri başqaları ilə bölüşmək ehtiyacını balanslaşdırmağa

qət saçır və qadınlara qadın bədənə xas olan intuisiyadan istifadə etməyə imkan verir.

Carnelian daşı

Qadın enerjisinin daha çox fiziki tərəfinə gəlinə, carnelian yaxşı seçimdir. Bu daş narıncı rənglidir.

Bu daş qadın orqanları ilə əlaqəlidir. O, menstruasiya pozuntuları və cinsi problemlər kimi fiziki simptomların sağlmasına kömək edə bilər. Bu daş geyimlərinizə, hobbilərinizə, münasibətlərinizə qadın enerjisi gətirmək üçün də mükəmməldir.

Selenit daşı

Bu buz kimi daş istənilən təbii daş kolleksiyasında olmalıdır. Bu daş əsl enerji təmizləyicisi və gücləndiricisi kimi tanınır. Yunanca ay mənasını verən "Selene" sözündən götürən selenit, həm də içindəki ilahəni oyadır və duyğularınızı daha yaxşı idarə etməyinizi təmin edir".

Ayşən Vəl

Rusiyalı ekspert: "Fransanın erməniləri müdafiə etməsi effekt verməyəcək"

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Xəbər verdiyimiz kimi, Fransa Senatı ölkə hakimiyyətini Azərbaycana qarşı Ermənistanla "təcavüz"ə görə sanksiyalar, o cümlədən Azərbaycan karbohidrogenlərinin idxalına qarşı sanksiyalar tətbiq etməyə çağıran anti-Azərbaycan qətnaməsi qəbul edib, bundan əlavə, Senat separatçı "Dağlıq Qarabağ"ın müstəqilliyin tanınmasına, orada beynəlxalq sülhməramlı missiyanın yerləşdirilməsinə və Fransa humanitar mərkəzinin yaradılmasına çağırıb.

Qərəzli qətnamə ilə bağlı Fransanın Azərbaycandakı müvəqqəti işlər vəkili Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb və ona etiraz notası təqdim edilib. Fransa Senatının qətnamənin qəbul edilməsinin Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olmasına ciddi zərbə vurmaq məqsədi daşdığı vurğulanıb.

Azərbaycan parlamenti isə belə bir sənədin qəbulunun Azərbaycanla Fransa arasında münasibətlərə xələl gətirdiyinə dair bəyanat qəbul edib. Bundan əlavə, parlament tərəfindən hökumətə Parisə Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesində iştirakına imkan verməməyi, Fransaya qarşı sanksiyalar tətbiq etməyi, Fransa rəsmiləri təminat verənə qədər bu məsələlərlə bağlı heç bir müzakirə aparmamağı, Fransa rəsmilərinin Azərbaycanda aşkar edildiyi təqdirdə hər hansı aktivlərinin dondurulması, Fransa şirkətlərinin Azərbaycanın sifarişlərinin yerinə yetirildiyi hər hansı layihədə iştirakının qarşısının alınması, Fransa şirkətlərinin Azərbaycan tərəfi ilə enerji sektorunda əməkdaşlığına, Fransa və Azərbaycan arasında mövcud siyasi və iqtisadi əlaqələrə yenidən baxılması, bir sıra beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində Fransanın destruktiv siyasətini, onun bəşəriyyətə qarşı tarixi cinayətlərini və müharibə cinayətlərini bəyan etmək təklif olunur.

Bədnam qətnamənin qəbulunu rusiyalı politoloq, Milli Müdafiə jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Sizcə, belə bir qətnamənin qəbul edilməsində məqsəd nədir?

- Fransa və onun parlamenti üçün utancverici olan qətnamə bu gün ikinci Qarabağ Müharibəsinin əməli nəticələrini inkar etmək və Qarabağdakı separatçı rejimlə bağlı prosesləri yenidən aktivləşdirməyə çalışmaq məqsədilə həyata keçirilən tədbirlərlə eyni səviyyədədir. Mən tam əminəm ki, bu qətnamə bir sıra ölkələrdəki er-

məni diasporları tərəfindən dəstəklənir və bu gün özlərini bu cür aksiyaları təşkil etməyə qadir olan maliyyə və siyasi qüvvə kimi hiss edirlər. Bu bütün Fransa Senatını korlamaq üçün hər baxımdan qeyri-adi əməliyyatdır.

Bir də açıq-aydın korrupsiya komponentinin olması. Fransa bir sıra bu cür şeylərə görə ümumiyyətlə "məşhurdur". Buna misal olaraq Fransa lideri Sarkozinin prezidentlik kampaniyasını maliyyələşdirmək üçün əvvəlcə Müəmmər Qəddafidən pul götürməsi, sonra isə Qəzzafini bombalamasıdır. Sonra Sarkozinin erməni milyarderlərinə "məsləhətçi" kimi getdi. Yaxşı, Makronun daha pis nə var?

Ümumiyyətlə, deyərdim ki, bütün bunlar Fransanın milli təhlükəsizliyi məsələsidir. Əgər bu nüvə dövləti xarici maraqları üçün bu cür əməliyyatları həyata keçirməyə qadirdirsə, onda Fransanın təhlükəsizliyinin həyat qabiliyyəti ilə bağlı sual yaranır. Fransa əks-kəşfiyyəti nə edir? DİN nə edir? Düşünür ki, bu cür qətnamələr ermənilərə xalis məhəbbətdən irəli gəlir? Əlbəttə yox. Korrupsiyadan

tiq sadəcə adi, əhəmiyyətsiz qətnamənin qəbulu deyil, onun qəbulunu həm beynəlxalq vəziyyət, həm də Fransanın regiona təsir cəhdləri kontekstində nəzərdən keçirməyə dəyər. Paris bu məsələdə qırmızı xətti keçdiyi üçün sərt qarşılıqlı siyasi demarş lazımdır. Paris Fransa-Azərbaycan münasibətlərinə qəsdən zərbə vurur, eyni zamanda, respublikada bir sıra layihələrdə, xüsusən də enerji sektorunda iştirak edən Fransanın böyük biznesinin maraqlarına zərbə vurur.

Fransa Senatının bu qəbilden olan qətnamələri həm Azərbaycanın daxili işlərinə müdaxilədir, həm də Ermənistanla vəziyyəti gərginləşdirməyə təhrikdir. Biz başa düşməliyik ki, bütün bunlar bir sıra Aİ ölkələrinin Cənubi Qafqazda yenə erməni lobbicilərinin təsiri altında həyata keçirə biləcəyi müəyyən konsensus mövqeyinin hazırlanması konturuna uyğundur ki, müəyyən mandata malik Avropa ölkələrinin hərbi kontingenti bölgədə yerləşdirilsin.

Aİ-nin Azərbaycanla sərhəddə Ermənistanla göndərilmiş missiya-

irəli gəlir.

Bundan başqa, qətnamə Ermənistan-Azərbaycan nizamlanmasında mövcud reallığı dəyişmək üçün beynəlxalq erməni təşkilatlarının hazırladığı planın həyata keçirilməsidir. Rusiyalı Ermənistan tərəfində hərbi müdaxiləyə inandırmaq cəhdləri davam edir. Biz Rusiyanın bir sıra siyasi tokşoularında son vaxtlar baş verən çirkin səhnələri xatırlayırıq - bu, erməni lobbicilərinin təsirinin əksidir. Və Fransada baş verənlər də bu məntiqə uyğun gəlir. Paşinyan və rəsmi İrəvan bütün siyasi tələtləri ilə Qarabağın Azərbaycana məxsusluğunun nəhayət təsdiqlənəcəyi sülh müqaviləsinə doğru irəliləyir. Erməni beynəlxalq lobbisi başa düşür ki, belə bir nəticə Ermənistanın bütün qisas ümidlərinin və əməllərinin iflası uğraması olacaqdır.

- Azərbaycan parlamenti qətnaməyə Fransaya qarşı sanksiyaların tətbiqini təklifi ilə reaksiya verdi.

- Hesab edirəm ki, Azərbaycanın siyasi, diplomatik reaksiyası lazım idi. Bəli, qətnamə məsləhət xarakteri daşıyır və heç bir hüquqi qüvvəyə malik deyil. Amma bu, ar-

tı isə artıq bununla bağlı ilk zəngdir. Ermənistan Rusiyadan gətirdicə uzaqlaşdıqca, ola bilsin ki, onun tərəfdən İrəvanın strateji prioritetlərinin dəyişdirilməsi məsələsi gündəmə gəlsin və bununla da Avropa kontingentinin Qarabağda daxil olması üçün siyasi-hüquqi baza hazırlansın.

Bəli, Yerevan özü də vaxtaşırı bəyan edir ki, Qarabağda Avropa sülhməramlıları olsun. Məqsəd Ermənistan-Azərbaycan nizamlanması problemini yenidən qloballaşdırmaqdır. Baxmayaraq ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tamamilə haqlı olaraq Qarabağ münaqişəsinin bitdiyini, bunun keçmişdə qaldığını bildirib. Amma Azərbaycanın kürəyindən bıçaq vurmaqda, bədnam status və separatçılar məsələsini yenidən gündəmə gətirməkdə maraqlı olanlar az deyil ki, bu da təbii ki, ermənilərin radikal hissəsini Azərbaycana qarşı ola bilsin, yeni terror aktlarına və təxribatlara sövq edir.

- Belə çıxır ki, Fransa Senatının qətnaməsi bu və ya digər şəkildə Rusiyaya da aiddir, çünki bu, dolayısı ilə onun regionda vasitəçilik məsələsinə təsir edir...

- Təbii ki, biz başa düşməliyik ki, Aİ ölkələrinin, xüsusən də fransızların Cənubi Qafqaza daxil olmaq və burada tam şəkildə iştirak etmək, Rusiyalı kənara çəkmək istəyi var.

Vaxtın daraldığı, Azərbaycan üçtərəfli sazişləri yerinə yetirdiyi, Ermənistanın heç nə etmədiyi bir vaxtda erməni lobbisi başqa yavaşmaları işə salıb. Kremlin üzünə erməni eynəyi taxmaq cəhdi var, onun vasitəsilə guya regiondakı vəziyyəti dərk etmək lazımdır. Bu, Rusiyanın milli maraqlarına qətiyyən cavab vermir. Üstəlik, bu, Rusiyanın xarici siyasətinin həyata keçirilməsinin suveren prosesinə qarşı öz milli maraqlarımızı rəhbər tutmalıyıq.

Biz bu və ya digər şəkildə bu problemi həll edəcəyik. Rusiya və Azərbaycan prezidentləri bu ilin fevralında müttəfiqlik əməkdaşlığı haqqında Bəyannamə imzalayıblar. Rusiya hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyıb və Rusiya lideri bu barədə dəfələrlə danışıb.

Amma başa düşmək lazımdır ki, lobbilərdən erməni mövqeyini irəli sürmək üçün çoxlu cəhdlər olacaq ki, bu da Azərbaycana qarşı çoxlu təxribatlar deməkdir.

- Görünür, Mehriban xanım Əliyevanın hazırda Fransa nümayəndəsinin rəhbərlik etdiyi YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri adından imtina etməsi Fransanın belə siyasəti ilə bağlıdır. Axı bütün bu illər ərzində YUNESKO Qarabağdakı vəziyyətlə bağlı özünü tamamilə qeyri-konstruktiv aparıb. Və Parisin son aylardakı hərəkətləri bardağı daşır son damla oldu?

- Mehriban Əliyeva təkə ictimai xadim deyil, həm də siyasətçidir, Azərbaycan iyerarxiyasında ikinci şəxsdir. Və aydındır ki, qərar

qəbul edilərkən vəziyyətin ümumi konteksti nəzərə alınıb. Və əgər Mehriban Əliyeva belə bir qərar veribsə, bunu açıq-aydın indiki vəziyyət diktə edir, vəziyyət belə bir addımı tələb edirdi. Mehriban Əliyeva çox ağıllı, iradəli, beynəlxalq münasibətlərdə böyük təcrübəyə malik siyasətçidir.

- İndi Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Brüsseldə planlaşdırılan görüşündən əvvəl Makronu yenidən fəallaşdırıb. Ötən gün o, Qarabağ problemi ilə bağlı Moskvaya və əsassız açıqlamalarının yaratdığı qalmaqaldan sonra ilk dəfə Bakıya İlham Əliyevə zəng edib. Xatırladığımız kimi, bundan sonra Əliyev bəyan etmişdi ki, Fransa artıq vasitəçi sayıla bilməz. Makron Paşinyanla da görüşəcək...

- Buna cavab verim. İlham Əliyev Parisə aydın və qəti şəkildə bildirdi ki, onun hərəkətləri yolverilməzdir və başqa heç kim onu vasitəçi saymayacaq. Dediyim kimi, Sarkozinin o zaman satın alınmış. Sual: Makronu Fransanın hazırkı prezidenti kimi satın almaq olarmı? Fransa siyasətinə əsaslanaraq deyəcəm: onlar edə bilər. Fransa Senatını satın ala bilərlərmi? Bəli ala bilərlər.

Fransanın regionda mövcudluğunu gücləndirməsi Rusiyanın maraqlarına uyğun gəlmir. Rusiya isə Fransanın regionda effektiv güclü oyunçu kimi olmaması üçün hər şeyi edəcək. Bu, belə olmayacaq.

Parisin hazırkı mövqeyi tamamilə dağdıcıdır. Makronun Rusiya Federasiyası və Azərbaycan haqqında həm prezident Vladimir Putinin, həm də İlham Əliyevin reaksiyasını tələb edən biabırçı fikirlərini xatırlayırıq. Putin də, Əliyev də Makronu masadan kənarlaşdırdılar.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Zəhərli göbələyi necə tanımaq olar?

“Göbələk riskli qida hesab olunur. Torpaq bütün sərəvətlərin mənbəyi olduğu kimi, eyni zamanda, ən təhlükəli bakteriyaların mənbəyidir”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bildirib.

AİB sədri qeyd edib ki, göbələyin üç mindən çox növü var: “Dünyanın müxtəlif yerlərində minlərlə göbələk bitir. Son iyirmi ilə yaxındır ki, Azərbaycanda göbələk sənaye üsulu ilə istehsal olunur. Lakin bununla belə təbii şəraitdə yetişən göbələklər də bazarda satışa çıxarıldığının şahidi olur. Nisbətən təbii şəraitdə yetişən göbələk daha risklidir. Göbələk təkə onun növünə görə deyil, eləcə də saxlanılma şəraitinə görə də təhlükəli və zəhərli ola bilər. Zəhərlənmə halları əsasən göbələklə bağlı olur. Bizim də qidaladığımız göbələklər riskli ola bilər və bunun nəticəsində də zəhərlənmə baş

verər. Sənaye üsulu ilə hazırlanan göbələklərin riski az olur. Mən şəxsən göbələk qidası nə qədər zərərsiz və təmiz olsa da, bu kimi yeməklərdən uzaq qalırım. Azərbaycanda meşə göbələklərinə üstünlük verilir. Hətta bununla bağlı paylaşımlar belə olunur, bunun

nəticəsində də insanlar meşələrə göbələk yığımına belə gedirlər. Meşədə yetişən göbələklər isə riskli növ hesab olunur. Xalq arasında sənaye üsulu ilə hazırlanan göbələyə isə “paşa” göbələyi deyilir. Meşə göbələyini

isə tanımaq çox çətindir. Ona görə də vətəndaşlarımıza müraciət edərək bildirmək istərdim ki, tanımadıqları göbələkləri yığaraq, istehsal etməyə cəhd göstərməsinlər”.

Banuçək Hüseynli

Neymardan Messiyə: “Səni məğlub edib dünya çempionu olacağam”

PSJ-nin braziliyalı hücumçusu Neymar komanda yoldaşları Lionel Messi və Kilian Mbappe ilə qarşıdan gələn dünya çempionatını müzakirə edib- etmədiyi barədə danışdı. Qol.az “The Telegraph”a istinadən xəbər verir ki, Braziliya millisinin üzvü deyib:

“Aydındır ki, hamının dünya çempionatına böyük ümidləri var. Hər kəs narahat deyil, həyəcanlıdır. Hamı turnirdə oynamaq istəyir. Messi və Mbappe ilə dünya çempio-

natı haqqında çox danışmadıq, amma bəzən zarafatlaşdıq ki, finala qədər yollarımız bir-birimizlə kəsişə bilər. Messiyə dedim ki, səni məğlub edib dünya çempionu olacağam. Bundan sonra hamımız birlikdə güldük”.

Xatırladaq ki, DÇ-2022 20 noyabr - 18 dekabr aralığında keçiriləcək.

Bal arısı zəhərinin FAYDALARI NƏDİR?

Bal arısı zəhərindən müalicə vasitəsi kimi istifadənin tarixi Qədim Misir dövrlərinə qədər gedib çıxır. O zaman bu müalicə metodundan məşhur loğmanlar istifadə ediblər. SİA xəbər verir ki, bu barədə yazılara qədim tibbi ki-tablarda da rast gəlmək olur. İndi isə arı zəhərindən xəstələr ineksiya etməklə müalicə aparılır. Bu müalicə metodundan isə ən savadlı həkimlər istifadə edirlər. Çünki müalicə zamanı zəhərin dozası düzgün hesablanmalıdır.

Arı zəhəri iltihab əleyhinə təsirə malikdir. Bal arısının zəhərində metilin, adolapin və apamin maddələri həm yerli və həm də ümumi iltihab sorucu təsir göstərir. Həm də bu kimyəvi maddələr sayəsində orqanizmin

təbii hormon miqdarında artışı olur ki, bu da orqanizmdən iltihabın sorulmasına yardım edir.

2005-ci ildə Oksford Universitetinin Yayımlı Mərkəzi tərəfindən aparılan araşdırmalar artrit müalicəsində bal arısı zəhərinin faydası olduğunu təsdiqləmişdir və bu barədə geniş məqalə yazmışdır.

Arı zəhərinin ikinci gözəl xüsusiyyəti ağrıkəsicili qabiliyyəti olmasıdır. O ağrıya sakitləşdirir. Zəhərin tərkibindəki adolapin maddəsi təbii ağrıkəsicidir. Bəzi insanlarda arı zəhərinə qarşı allergiya olur, hətta elə insanlar vardır ki, onlar arı sancan kimi ölümcül hala düşürlər. Belə adamları arı zəhəri ilə müalicə etdikdə zəhəri onun orqanizminə az-az, öyrəşdirə-öyrəşdirə vururlar. Bal arısı zəhəri vasitəsilə skleroz, revmatizm, artrit, akne və digər bəzi xəstəliklər müalicə edilir.

“Enerji doldurma cihazları hər cür vergi və rüsumdan azaddır”

Ölkədə iqtisadi fəallığın və əhalinin artması ilə əlaqədar avtonəqliyyat vasitələrinin sayı çoxalır, bu da atmosfərə atılmaların həcminin xeyli artması ilə nəticələnir. Nəqliyyat sektorunun ətraf mühitə, o cümlədən iqlim dəyişmələrinə mənfi təsirlərinin azaldılması məqsədilə ölkəmizdə qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq, bir sıra tədbirlər həyata keçirilir.

Ekologiya və təbii sərəvələr nazirinin müşaviri Rəsim Səttarzadə SİA-ya bildirdi ki, ilk dəfə 2019-cu ildə elektrik mühərriqli avtomobillərin idxalı, bu ilin yanvar ayından etibarən həm də satışı ƏDV-dən azad edilib. Güzəştlər yeni və mühərrik həcmi kiçik olan hibrid avtomobilləri və ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrinin istifa-

dəsi üçün enerji doldurucularını da əhatə edir. Onların da idxalı və satışı ƏDV-dən azaddır.

“Nazirlər Kabinetinin 11 noyabr 2022-ci il tarixli Qərarı ilə elektromobillərin təşviqi ilə bağlı əlavə güzəştlər tətbiq olundu. Elektrik mühərriki ilə işləyən yeni avtomobillər və onların enerji doldurucuları idxal gömrük rüsumundan da azad edildi. Hazırda istehsal tarixi üç ilə-dək olan yeni elektromobil-

lər və onların enerji doldurma cihazları hər cür vergi və rüsumdan azaddır”.

Nazir müşaviri qeyd edib ki, tətbiq edilən bu güzəştlər ölkəmizdə ekoloji təmiz avtomobillərə marağın əhəmiyyətli dərəcədə artmasına, eyni zamanda ətraf mühitə, xüsusilə atmosfer havasının keyfiyyətinə müsbət təsir göstərə bilər.

Abutel İlhamqızı

11 yaşlı uşaq Eynşteyn və Hokinqi keçdi

İngiltərənin Lids şəhərində yaşayan 11 yaşlı Yusuf Şah Mensa zəka testində 162 bal toplayaraq məşhur fiziklər Albert Eynşteyn və Stiven Hokinqi keçib. SİA xarici mətbuatı istinadən bildirir ki, 11 yaşlı Yusuf Şah IQ testində 15 sualı cavablandırıb. Ona üç dəqiqə vaxtının olduğu bildirilsə də, 13 dəqiqədə başa düşən oğlan sualları həll edərkən yavaş hərəkət edib. Qeyd edək ki, Eynşteyn və Hokinqin IQ-nun 160 olduğu deyilir.

Aytac Xəlilova

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur

Tiraj: 3600